

רננה גרין-שוקרון

לילדי הגן

חרוזים אדומים.

פניה ברגשטיין.
איורים: ולי מינצי.
הקינוץ המאוחד, 2015,
24 עמ', מנוקד.

מהדורה חדשה ומאירת לסיפור האהוב אודות החרוזים שקיבלה שולמית מסבתה. כששולמית סיימה להשחיל את החרוזים על חוט ויצרה מחרוזת, היא טענה שהמחרוזת כבדה וארוכה מדי עבורה. החרוז האחרון מציע לה לשחרר אותו ומבטיח לשוב כשתגדל מעט, אולם אז שאר החרוזים נדחפים ומתגלגלים גם הם מהחוט. שולמית יוצאת לחפש ולאסוף את החרוזים כשהחוט בידה ונעזרת בנחל, באילן ובעשבים, המכוונים אותה בדרכה. הם גם מגלים לה שהחרוזים נאספו בידי הסנאי, שחושב שהחרוזים הם אגוזים לפיצוח. החוט מטפס על העץ אל דירת הסנאי ומצליח לשכנע אותו שאין תועלת בחרוזים שאסף. כשהסנאי מגלה שבחרוזים יש חורים, הוא זורק אותם מראש העץ, ובעזרת החוט שולמית זוכה במחרוזת שלה בחזרה.

הבית החדש של

הזברה גאולה.

אדיבה גפן.
איורים: דנה אלון זיתוני.
כנרת, 2015, 28 עמ',
מנוקד.

סיפור מחורז שמשלב מידע על מקומות המגורים של חיות שונות עם ערכים של חברות, שיתוף פעולה ועזרה בעת צרה. הזברה גאולה גרה בבית קטן, שעף ברוח בלילה גשום וסוער. חבריה בעלי החיים מציעים לה להתגורר איתם ומתגייסים לעזור לה להיכנס לבתיהם, אך שוב ושוב מתברר כי הבתים אינם מתאימים עבורה. החיות מחליטות לבנות יחד בית חדש עבור הזברה, והיא שמחה ונרגשת כשהם מעניקים לה אותו ומזמינה אותם למסיבה.

ציפי וצוף.

רינת הופר. איורים: רינת הופר. זמורה-ביתן, 2015,
28 עמ', מנוקד.

סיפור טבע בעל מסר חברתי שעוסק בקונפליקטים בין שכנים, בהתנשאות, בדעות קדומות ובאי קבלת האחר, ומציג ציפורים ועצים שונים בשמותיהם. ציפי וצוף, זוג החיות, מתבשרות על ידי הנחליאלי שהחורף הסתיים והן ממהרות לבנות קן. העורבני הגדול מלגלג עליהן שלא יצליחו לבנות לבדן, הבולבולים מגרשים אותן מהעץ שלהם, היונה אינה מסכימה שיבנו את הקן שלהן בקרבת הקן שלה, והשחרור מסכם

בשם הציפורים שהגן סגור בפניהן. רק עץ הדקל מזמין אותן לבנות את הקן בין כפותיו. לאחר שציפי מטילה בקן שלוש ביצים, היא דוגרת עליהן עד שבוקעים מהן גוזלים. ציפי וצוף דואגים להביא לגוזלים מזון, מגינים עליהם מפני העורב המאיים ומגדלים אותם עד שהגוזלים פורשים כנפיים ועפים. כאשר משפחת החוחיות מופיעה בציבור, כל הציפורים מתפעלות ומקנאות והסיפור מסתיים באווירת פיוס: כל מי שעבר שם "לא שמע שם אף ציוץ של ריב, רק את שירת הגוזלים נישאת ברוח האביב."

סיפור על השבת אבדה, שעלילתו מתרחשת על רקע ירושלים הקדומה ובהקשר למנהג השבת אבדות המתואר במשנה. על פי הכתוב, הייתה בירושלים אבן גדולה, שנקראה "אבן הטוען", אליה היו מגיעים מי שאיבדו או מצאו דבר מה, מכריזים על האבדות ומתארים את סימניהן. גיבור הסיפור הוא הילד איתמר, בן החייט, שמגיע אל האבן כדי למצוא את פעמון הזהב שנפל ממעילו של הכהן הגדול, שניתן לאביו לתיקון. הפעמון לא נמצא למרות כל החיפושים שנערכו, ואיתמר שבגר סיפר עליו ועל מעיל התכלת של הכוהן הגדול גם לבניו ולבנותיו. באמצעות הסיפור ייחשפו הקוראים הצעירים אל העבר, על נופיו, מנהגיו, חיי היום יום בירושלים וכן לחשיבותה של מצוות השבת אבדה. בנוסף ילמדו על עבודת הארכיאלוגים, שבזכותם נמצא בשנת 2011 הפעמון האבוד בגן הלאומי עיר דוד בירושלים.

סיפור ערש מחורז, המספר על ילדה שמתקשה להירדם וטוענת שאבדה לה השינה. בני משפחתה נחלצים לעזרתה: אחותה מביאה לה כרית, אחיה מציע את הפיג'מה שלו, וגם האח הקטן נותן לה את השמיכה שלו. כשכל אלה לא מסייעים, ההורים בוחרים עבורה ספר מתוך הספרייה ומציעים לאביגיל לחפש את השינה שאבדה לה בין דפיו. היא מדפדפת, מתבוננת באיורים ושוקעת בדמיונות אודות הדמויות מהסיפורים. הטקסט מסתיים בשאלה: "היכן נמצאת אותה שנת ליל שאבדה לאביגיל", אולם האיורים שהוסיפו עלילות משנה מאוירות במהלך כל הספר, מראים שאביגיל נרדמה במיטתה, על גב הספר.

סיפור מחורז וקצבי, שמקנה לילדים הצעירים מידע הקשור למחזור המים בטבע, ומעודד מעורבות חברתית למען שמירת הסביבה. הילדה כנרת מספרת לאמה הציירת על מסעה הדמיוני אל אגם הכנרת, לאחר שקראה בעיתון על התייבשותו. היא מספרת שנסעה אל הכנרת והביעה בפניה את דאגתה מההתייבשות וזו שלחה אותה אל הנחלים שלא העבירו אליה מים. הנחל הסביר לה שהרוח התעצלה להביא עננים ולכן זה זמן

פעמון הזהב.

תמר זקס.
איורים: יוסי אבולעפיה.
מזרחי מדיה וספריית
פיג'מה, 2015,
22 עמ', מנוקד.

מעשה באביגיל שאבדה לה שנת הליל.

רות אורן.
איורים: כנרת גילדר.
הקיבוץ המאוחד, 2015,
23 עמ', מנוקד.

לאן כנרת ממהרת.

נתי בית.
איורים: יערה עשת.
ספרית פועלים, 2015,
31 עמ', מנוקד.

שלא ירד גשם. הילדה עולה ברכבל לחרמון וקוראת לרוח, ששולחת אותה לשאול את השמש מדוע אין עננים. כשהיא מגיעה באווירון אל השמש, זו מתנצלת ששכחה לחמם את הים התיכון ולאחר שהיא עושה זאת, עולים מהים אדים ויוצרים ענן שמוריד גשם וממלא את הכנרת. לאחר שהילדה התגברה על פחדיה ונסעה בכלי תחבורה שונים, היא מצילה את הכנרת, שמעניקה לה ממימיה לאות תודה.

סיפור שנועד להרגיע ילדים ולהכניס לתפקוד יעיל בעת השמעת אזעקת "צבע אדום", המתריעה מפני ירי טילים. הצבעים נפגשים באסיפה השנתית, בה יבחרו מי יזכה בתואר "צבע השנה". כל צבע מתאר היכן הוא מופיע בטבע וזוכה לתשואות קהל הצבעים. כשהגיע תורו של הצבע האדום לדבר, הוא נדחק לפינה ובכה בשקט. לשאלות חבריו השיב שעברה עליו שנה עצובה, שכן בכל פעם ששמו הוכרז ברמקול, ילדים נבהלו, בכו ורצו להסתתר מאימת טילי הקסאם, שהורסים בתים, שדות ופוגעים בבני אדם. הצבע הכחול מעודד את הצבע האדום ומדגיש שהוא ממלא תפקיד חשוב בהגברת הביטחון האישי. שאר הצבעים מזכירים את הפרחים והפירות הצבועים בצבע האדום וכל הצבעים בוחרים פה אחד להכתירו בתואר הנכבד כ"צבע השנה". בעלילת הסיפור משולבים מסרים חינוכיים נוספים כגון: שמירה על איכות הסביבה ועל הבריאות, אהבת הטבע, חברות, שיתוף פעולה, עזרה הדדית והעצמה אישית.

כאשר החורף מגיע, אימא מלבישה את עילאי בבגדים חמים אך מגלה שהמגפיים קטנים עליו. עילי ואמו לוקחים את הגורה פיצ'י לסבתא כדי שתשמור עליה בזמן שהם ילכו לקנות מגפיים, ומשאירים לה צעצועים למשחק. לאחר שמשתרר שקט בבית, סבתא מגלה שפיצי מחטטת בשקית האשפה. היא מנקה אותה משאריות המזון ומראה לה את קערת האוכל שהכינה עבורה. בהמשך סבתא מגלה שפיצי קרעה את העיתון של סבא לגזרים. סבתא מחליטה לשחק עם הכלבה, אך בשלב מסוים הגורה נשכבת על הרצפה, מחככת את אפה בספה ומייללת. כשעילאי שב מהקניות, הוא מבין מיד מה קרה: החטיף של פיצ'י, העשוי בד וממולא במזון לכלבים נתקע מתחת לספה ופיצי, שהריחה אותו ביקשה לשחרר אותו ולהגיע אליו. לאחר שהוא מסייע לה, פיצ'י נרגעת, עילאי שמח במעיל ובמגפיים החדשים וכולם שבים הביתה מרוצים. הסיפור מחנך לאהבת בעלי חיים ומעניק לילד הקטן תחושת ביטחון הודות לכך שהוא זה, שמבין את רצונה והתנהגותה של הכלבה.

צבע אדום.

אסתר מרכוס.

איורים: נדיה עדינה רוז.

הוצאה עצמית, 2009,

19 עמ', מנוקד.

פיצי קפיצי.

רותי שקד.

איורים: נעמה להב. דני

ספרים, 2013, 23 עמ',

מנוקד.

נפתלילפּאָלי.

אלונה פרנקל.
איורים: אלונה פרנקל.
מודן, 2014, 43 עמ',
מנוקד.

סיפור משעשע הרוותם את סקרנותם של ילדים לגבי גרמי השמיים, לעיסוק ביחסי הורים וילדים, בתוכם, צייתנות, סירוב ומאבקי כוח. בכוכב קטן ורחוק גר יצור מפונק ששמו לאַפּאָלי. כשהוריו באים להעיר אותו בבוקר – הוא צועק "לא בא לי!" וכשהם מבקשים להלבישו, הוא צועק שוב "לא בא לי!". כך גם כשמזמינים אותו לארוחת בוקר, או כשמבקשים שיסדר את החדר. התחביב של לאַפּאָלי הוא לצפות בילדים שנמצאים בכוכבים אחרים, ובמיוחד בכדור הארץ. יום אחד מגלה לאבאלי באמצעות הטלסקופ שלו את הילד נפתלי, שגר בתל אביב, ורואה שנפתלי עושה כל מה שהוריו מבקשים ממנו. לאבאלי כועס על התנהגותו הצייתנית של נפתלי ודורש מאביו שיבנה לו חללית. הוא טס מיד לתל אביב, מופיע בחלומו של נפתלי ומציע לו להתחיל לסרב להוריו. כשהוא שב לכוכב שלו ומתבונן שוב מרחוק, הוא רואה שהצליח במשימתו וגרם לנפתלי לסרב להוריו: הם מציעים לו לצפות בטלוויזיה ולאכול במבה ונפתלי עונה להם: "לא בא לי! בא לי לסדר את החדר ולאכול פשטידת ברוקולי". הסיום המצחיק מדגיש את המסר החינוכי המועבר בדרך הומוריסטית, ומפנה את תשומת לבם של הילדים למחיר שהם עלולים לשלם על התנהגות סרבנית.

סיפור לגיל הרך בנושא הטרדה מינית, המבקש להזהיר מפני פגיעה מאדם קרוב הנעשית במסווה של משחק. סקיי מבלה עם הדוד שלה ביום הולדתה: הוא לוקח אותה לחנות הצעצועים וקונה לה את בובת ההיפופוטם שבחרה, הם מלקקים גלידה ומשחקים במחבואים. כשהדוד מייקל מבקש מסקיי שתיתן לו חיבוק ונשיקה, היפו נלחץ ביניהם ומרגיש שהדבר אינו נעים לו. הדוד מייקל הוא רופא חיות והמרפאה שלו קרובה לביתה של סקיי. בסוף יום העבודה הוא נכנס לחדרה, ומציע לה לשחק ברופא וחולה וסקיי נענית. כשהדוד "בודק" אותה במקומות שונים בגופה, היא אומרת בשקט שהוא מכאיב לה, אבל הדוד מבטיח שכשיסיים ילכו לאכול גלידה ומבקש מסקיי שתשמור את המשחק שלהם בסוד. יום אחד בשובה מן הגן, סקיי מספרת להיפו שכשיחקה בגן עם הארנב, כמו שהדוד מייקל משחק אתה, היא משכה לו חזק באוזן והגנת כעסה עליה. היא בוכה והיפו חושב שצריך לספר על כך למישהו. למחרת היפו מזמין את הבובות של סקיי לאסיפה לילית, בה הוא מספר שהוא פוחד ללכת למרפאה של הדוד מייקל, כי אם הוא עושה לסקיי דברים לא נעימים, הוא פוחד שיפגע גם בו. גם החיות האחרות מתלוננות שהן מרגישות לא נעים כשהדוד בודק אותן או מטפל בהן, וכולן חשות הקלה לאחר ששיתפו זו את

סקיי, השמיעי קול.

מאיה בולצמן.
איורים: טלי נאמן-סבו.
הוצאה עצמית, 2015,
26 עמ', מנוקד.

זו בסודותיהן. החיות מחליטות לארגן הפגנה שתעודד לספר את הסודות המכבידים, ותזכיר שהגוף הוא מקום פרטי. כשסקיי מתעוררת בבוקר, היא מגלה את שלטי ההפגנה מפוזרים בחדרה והיפו מספר לה ששיתף את החיות בכך שהדוד משחק אתה במשחק שפוגע בה. הוא מציע לה לספר את הסוד להוריה או לאחותה הגדולה וסקיי מחליטה לספר לגננת. הגננת מחזקת את סקיי על ששיתפה אותה ומאשרת שלאף אחד אסור לפגוע בה. האיורים משלימים מידע שאינו מופיע בטקסט הכתוב, כגון שמכנסיו של הדוד מושלכים על הרצפה כשהוא "בודק" את סקיי במיטתה. תחושותיה של סקיי מובעות גם באמצעות דמותו של היפו, המופיעה בכל עמוד בליווי משפט המתאר את מחשבותיו.

עיבוד מקוצר ומאויר לסיפורו הידוע של לואיס קרול, לרגל 150 שנה לצאתו לאור של הספר המקורי. הספר הנוכחי נועד להכיר לילדים הצעירים את הדמויות הבולטות בעלילת הסיפור, כהכנה לקריאת הספר בשלמותו. הוא נפתח בשעה שאליס יושבת משועממת על שפת הנהר ועל פניה חולף ארנב לבוש מעיל בעל שעון כיס גדול. כאשר הארנב נעלם במאורה מתחת לאדמה, אליס נכנסת לשם בעקבותיו, נופלת למטה וממשיכה לעקוב אחר הארנב הצועק שהוא מאחר. על השולחן היא מגלה מפתח זהב לדלת, שמובילה לגן קסום, שאליו אינה יכולה לצאת בשל גודלה. היא מוצאת בקבוק, שהתווית שלו מזמינה לשתות מתוכו והיא קטנה במידה כזו שאינה יכולה להגיע אל השולחן והמפתח. מכאן ואילך מתוארים השינויים החלים בגודלה הודות לעוגיות שהיא אוכלת ולמשקה שהיא שותה. כשהיא גדלה יותר מדי, היא חוששת שלא תצליח לעבור מבעד לדלת. דמעותיה יוצרות שלולית גדולה, היא נופלת לתוכה ושוחה בה עם בעלי חיים שונים, אבל הם בורחים ממנה לאחר שהיא מספרת להם על חתולתה שצדה עכברים. הזחל הכחול בו היא נתקלת, מייעץ לה לאכול משני צדי הפטרייה וכך היא מצליחה לשוב לממדיה הרגילים. העלילה המרתקת ומעוררת הדמיון מסתיימת כשאליס ממשיכה ללכת, ואין לה ספק שגם בהמשך יקרה לה משהו בלתי רגיל. הסיפור מלווה באיורים גדולים וצבעוניים המבליטים את האווירה החלומית.

אליס בארץ הפלאות: הנפילה לתוך מאורת הארנב.

לואיס קרול.

איורים: אריק פויברט.
מסופר מחדש מאת: ג'ו
רטיגן וצ'רלס נורנברג.
תרגום: עטרה אופק. פן,
2014, עמ' מנוקד.

הגול הראשון שלי.

ליעד שהם.

איורים: אביאל בסיל.

כנרת, 2014, 41 עמ',

מנוקד.

סיפור משעשע על אבות ובנים שנוגע במבוכה שגורמים לעתים הורים לילדיהם. איתי אוהב מאוד לשחק כדורגל, אבל אביו אינו מתעניין במשחק ואינו מתמצא בחוקיו. לכן איתי ממש מופתע כשאביו מסכים להצעת אביו של חברו, שישחקו כדורגל, משפחה כנגד משפחה. כעת איתי דואג איך לאמן ולהכין את אביו למשחק. בני המשפחה מתגייסים למשימה, משליכים אל האב חפצים כדי שיתאמן לתפוס אותם, שולחים אותו להביא דברים ומוודדים לו זמנים, ויחד הם מתאמנים בבעיטה של בגדים אל סל הכביסה. ביום המשחק אבא מפתיע את כולם בביצועיו ובגול שהוא מבקיע, וכל המשפחה גאה בו.

הספר הזה אכל לי

את הכלב!

ריצ'רד בירן.

איורים: ריצ'רד בירן.

תרגום: חגי ברקת.

דני ספרים. 2014, 29 עמ',

מנוקד.

ספר תמונות הומוריסטי המערער על הגבול שבין מציאות ודמיון, ובין הקורא לדמויות הספרותיות ולאירועים שעוברים עליהן. הספר מעניק לקוראיו תפקיד פעיל ומזמין אותם ליטול חלק מדומה בהתפתחות העלילה, המתארת את הילדה בלה שלוקחת את הכלב שלה לטיול על פני הדף, כשלפתע הוא נעלם. בלה מתלוננת בפני חברה בן על כך שהספר אכל לה את הכלב. כאשר בן מבקש לבדוק את הדבר, גם הוא נעלם בסדק שקיים כביכול בין שני עמודי הספר. גם מכונית היחידה להצלת כלבים נעלמת באותה דרך. בלה מחליטה לפתור את התעלומה בעצמה ומפנה אל הקוראים בקשה לנער את הספר כמה פעמים. לאחר שלושה עמודים שעל גביהם נפרשת הבקשה הזו, שבים ומופיעים כל מי שנעלמו קודם לכן. גם בעמוד האחרון מפעילה בלה את הקוראים ומבקשת מהם להפציר בספר שלא יהיה שובב בפעם הבאה שהם קוראים בו.

המלך אהר'לה פורש.

יונתן יבין.

איורים: עופר גץ.

כנרת, זמורה-ביתן, 2015,

36 עמ', מנוקד.

סיפור שעוסק בבחירות, בממשל ובחינוך לאזרחות: האריה המלך מכנס את תושבי היער לאסיפה דחופה ומודיע שלאחר שנות מלוכה התעייף מתפקידו והחליט לפרוש ולעשות לעצמו ולביתו. החיות הנדהמות אובדות עצות, והאריה מציע להן לערוך בחירות ולמנות ממשלה. הוא שואל מי מהן רוצה בתפקיד ראש הממשלה, אבל החיות מתחמקות ואף חיה אינה מעזה להתמודד. הבונה מציע שהאריה ימשיך להנהיג את החיות והן יחלקו אותו בנטל השלטון וימלאו תפקידים בהתאם לכישוריהן, אבל מתברר שהחיות אינן מצליחות למלא את תפקידן באופן ממלכתי. בסופו של דבר מודה האריה שהוא מתגעגע לתפקידו ולמעמדו, ומודיע שישוב למלוך. החיות מסכימות שמוטב שכל חיה תמשיך לעסוק במה שהיא אוהבת ובמה שטבעי עבורה. הסיפור כתוב במשפטים קצרים, חלקם מחורזים, תוך שימוש במשחקי מילים, הומור וקריצות למבוגרים ולאקטואליה.

עוד ספור אחרון.

עילם בן-דרור.
איורים: שחר קובר.
מטר, 2015, 21 עמ',
מנוקד.

סיפור הומוריסטי ומחורז שבנוי כדיאלוג בין אב ובן, המתרחש במיטת הבן בשעת ההשכבה לישון. הבן מבקש מאביו שיספר לו עוד סיפור אחרון והאב מעודד אותו להירדם, ומזכיר שלמחרת הם אמורים לנסוע לספארי. כשהבן מבקש שאביו ישכב אתו במיטתו, האב מספר לו שעליו לטרוח במשך כל הלילה כדי להכין את הספארי ואת החיות לביקורם. האב מתאר את הפעולות האבסורדיות שעליו לעשות: ליישר את אוזני החמור, לתלות את הקופים על העץ, לפספס את הזברות וכדומה, והבן חוזר ושואל: "אז נכון שהכול בדמיון?" בסיום, הבן המתגלה כבוגר מאביו, מציע לאב לצייר במחברת את כל השטויות שהמציא ולהמשיך ולספר לו עוד סיפור אחרון.

איך הצילה הזיקית את נח.

יעל מולצ'דסקי.
איורים: אורית ברגמן.
כנרת, זמורה-ביתן, 2015,
28 עמ', מנוקד.

סיפור הממחיש שלכול פרט בחברה יש מקום תחת השמש ולכול אחד תרומה ייחודית. הסיפור מבוסס על פסוק מתוך מסכת סנהדרין: "זיקית זו – לא היה יודע אבא מה היא אוכלת. פעם אחת היה יושב ומחתך רמון: נפלה תולעת מתוכו ואכלתה." עלילת הסיפור מתרחשת במהלך הפלגתה של תיבת נוח בעת המבול. נוח ובני משפחתו עסוקים בהאכלת החיות, כל אחת לפי מזונה. רק זוג הזיקיות אינן אוכלות, ונח, בניו ורעייתו אינם מצליחים למצוא דבר מה שיערב לחכן. נח מגלה התחשבות בזיקית ומעניק לה יחס אישי, אך היא הולכת ומצטמקת. כשנעמה, אשת נח, מדווחת בדאגה שמצאה תולעים בתוך הרימונים וחוששת שלא יישאר להם מה לאכול, הזיקית מוציאה את לשונה ובולעת את התולעים. כך מצילה הזיקית את נח ומשפחתו והם מגלים במה להזין אותה.

איש הפלדה הגיע!

מיני גריי.
איורים: מיני גריי.
תרגום: רונית רוקאס.
ידיעות אחרונות-טל-מאי,
2014, 30 עמ', מנוקד.

ספר תמונות המשקף את התהליך הרגשי והדמיוני שעובר הילד הצעיר במהלך המשחק הסוציו דרמטי שלו, וממחיש את משמעותו של חבר דמיוני. הפער בין הכתוב בטקסט לבין הנראה באיורים, מעניק לסיפור את משמעותו המשעשעת. ילד מקבל מהוריו במתנה את הצעצוע שרצה מאוד: בובת גיבור-על הלבושה בבגדי מלחמה. הילד לוקח אתו את איש הפלדה לכל מקום ומתאר את המשימות הנועזות שהוא מבצע: טיסה במהירות הסילון לשחרור צעצועים שבויים, שמירה על טוסטים, צלילה בכיור המלא במים ובכלים כדי למצוא שרידים אבודים, הצלת בובות שטבעו בבריכת הנוי בגינה וחילוץ מברשת הקרצוף ממעמקי האמבטיה. כשבני המשפחה מבקרים בביתה של סבתא, היא מעניקה לאיש הפלדה בגד גוף ירוק ומצנפת שסרגה עבורו. הילד מאוכזב מהמראה המגוחך שהבגד החדש משווה לאיש הפלדה שלו. לפיכך, כשהוא שולח את גיבורו למשימת חילוץ

של הסכו"ם שנפל מהשיש, הוא פורם את הבגד הסרוג כדי להשתמש בחוטיו כחבלי הצלה והבגד הסרוג הופך לבגד ים לגיבור האמיץ.

הספר הראשון בסדרת "טנתא" - ספרי ילדים בנושא רגשות, שמטרתה ליצור הזדמנות לפתח שיחה עם ילדים בנושא רגשות וללמדם כיצד לנהל את רגשותיהם ולתעל אותם באופן חיובי. מיקו מתעורר בבוקר יום הולדתו, והוא שמח לראות את זר הבלונים ואת העוגה היפה שהכינו הוריו עבורו. מצב רוחו הטוב מתקלקל כשאחותו הקטנה מועדת על הממתקים והם מתפזרים. כשהוא רודף אחריה, הוא נתקל במגדל מלגו ובאחותו הגדולה שמסדרת פרחים באגרטל. ההורים מנסים להרגיע את המהומה, אבל הילד השרוי בכעס מסרב להירגע ורץ נסער לחדרו. סבתא באה להרגיעו ובדבריה היא מאנישה את הכעס, מפרידה בין הרגש ובין הילד שמרגיש אותו, ומציעה למיקו לנצח את הכעס ולגרשו. בערב לאחר המסיבה המוצלחת, מיקו משוחח עם אמו והיא מציעה לו לשים את שאריות הכעס בקופסה. בהגיעו לגן הוא נתקל בחבריו בשעת מריבה וגם הוא רב עם חברו בגלל צעצוע. הגננת שומעת על קופסת הכעס ומזמינה אותו להציגה בפני כל הילדים וכולם מכינים קופסאות דומות. בסדרה שני ספרים נוספים, העוסקים בעלבון ובפחד. הסיפורים משלבים סיסמאות קלות לזכירה ושירים שמחדדים את המסרים החינוכיים.

סיפור המציג משפחה שבה אם כהת עור, שמוצאה מאתיופיה, אב בהיר עור ובתם שמבקשת מהם לספר לה סיפורים לפני השינה. מאמה שומעת דניאל את הסיפור על גינדון המפלצת הטובה, מפלצת ילדים, שרק ילדים יכולים לראות. האם מספרת לבתה על המקום הרחוק באפריקה שבו נולדה, בו סיפרו לילדים על גינדון שנראה מפחיד, למרות שאינו כזה. האם מספרת שגינדון היה מכין את הילדים בכפר לשנתם ושומר עליהם, בודק שהם מכוסים בשמיכה ומאחל להם לילה טוב, וכן מתארת את יכולותיו של גינדון להחזיר ילדים שהולכים לאיבוד ולהעלים מפלצות שמפחידות ילדים. אבא מספר לדניאל על ילדותו בכפר בישראל. הספר מורכב מפרקים קצרים המתארים שיחות של דניאל עם הוריה על רגשות, פחדים וזיכרונות ילדות. האיורים מציגים את בני המשפחה ואת גינדון המפלצת השעירה, בעלת פני סבא וחיך טוב, וכן את מראה הכפר באתיופיה.

לשים את הכעס

בקופסה.

תיקי וידס.

איורים: צבי פלדמן.

וידס הפקות ואוריון, 2010,

29 עמ', מנוקד.

מפלצת הילדים

הטובה גינדון.

ערן רון.

איורים: יעל אדלר.

אופיר ביכורים, 2014,

27 עמ', מנוקד.

לכיתות א'-ב'

הנמר של שלמה המלך.

שלומית כהן-אסיף.
איורים: גיל-לי אלון
קוריאל. ספרית פועלים,
2014, עמ', מנוקד.

סיפור דמיוני המציג את חוכמתו של שלמה המלך ואת בקיאותו בשפת החיות. העלילה מתארת את שלמה בילדותו כמי שהתעניין מאוד בבעלי החיים, אהב לשחק איתם והזמין אותם לחדרו. אמו שהופתעה לגלות חיות בין חפציו ובתוך חדרי הארמון, סברה שהוא מבטל את זמנו ושעליו ללמוד ולהכשיר את עצמו לתפקידו כמלך הבא. אולם שלמה טען שאינו משחק, אלא לומד את שפת החיות: "מכל חיה, מכל יצור, אני לומד וזוכר." לאחר שבעלי החיים הבהילו אורחת חשובה, אמו דרשה ממנו לגרשם בחזרה אל היער, אבל שלמה התגעגע לחיות. כשגילתה האם נמר בארמון, טען שלמה שהוא חולם על החיות ושהן יוצאות מחלומותיו היישר אל תוך הבית, אך הן מאולפות ואינן מזיקות. הספור מסתיים ביום הכתרתו של שלמה למלך, עם בואן של החיות לברכו ולהגיש לו מתנות. הגחלילית מטפטפת על ראשו טיפות אור ומלמדת אותו ואת הקוראים משמעותה של חוכמה: "לא חכמה להיות הכי חכם, חכמה להיות הכי אדם."

אתי הדבונית הבלשית.

מיכל חוון.
איורים: דני קרמן.
כנרת, 2014, 32 עמ',
מנוקד.

סיפור בלשי לקוראים צעירים המתרחש בעיר הכובעים, שתושביה הם בעלי חיים. כשמר פודינג מגיש לאתי הדבונית ולשאר אורחי בית הקפה שלו את המנות שהזמינו, מגיבים כולם בשיעול, ביריקות ובצעקות. הם כועסים ודורשים את כספם בחזרה. מר קסדה השוטר דורש ממר פודינג לסגור את בית הקפה ולבוא למשטרה בחשד לניסיון הרעלה. אתי הדבונית, הידועה בעיר הכובעים כבלשית מתחילה, מבקשת מהשוטר רשות לסייע לו בחקירה. השוטר מקציב לה מספר שעות לפענוח התעלומה, והדבונית נכנסת עם מר פודינג אל המטבח ומבקשת ממנו לשחזר את מעשיו. היא מציירת כל שלב בסיפורו ואף נכנסת למחסן להביא חלק מהחומרים שמר פודינג מזכיר. לאחר שהסוכר שנשלחה להביא נשפך על הרצפה, והכלב חובב הטעם המתוק נרתע ממנו, היא מבינה שמר פודינג התבלבל בין הצנצנות הזהות של הסוכר והמלח.

הקוצים של לטם.

אילת אסקוידו.
איורים: יעל פושקין-לורי.
הסיפור שנשאר, 2015,
23 עמ', מנוקד.

סיפורו של לטם, ילדה בעלת עולם פנימי עשיר וסוער, שמתקשה בניהול היחסים עם בני גילה ובהתארגנות בזמן. בלילה לטם אינה מצליחה להירדם במיטתה, שכן מחשבות מטרידות אותה והיא מדברת ומפזמת לעצמה. אירועי היום חולפים לנגד עיניה ובהם יחסיה עם הילדים ועם צוות בית הספר. לטם חושבת שאם היו לה קוצים, הייתה יכולה לדקור את המחשבות המרגיזות ולפוצץ אותן. היא שוקעת בדמיונות ובחלומה

מגלה שהפכה לקיפודה. היא פוגשת חיות שונות, מפרשת את תגובותיהן כלפיה ואינה מצליחה ליצור איתן קשרים מספקים. הצפרדע שהיא פוגשת מצביעה עליה, ולוטס בטוחה שהיא לועגת לה. היא עונה בתוקפנות לעגור שמתקרב אליה, אך מצטערת שפגעה בו ואינה יודעת איך להתנצל. גם לחולדה שהיא פוגשת היא אינה יודעת כיצד לענות ומסתלקת ממנה, וכך מחמיצה את כוונתה של החולדה להתיידד אתה. בבדידותה, לוטס נזכרת בשאלה ששמעה פעמים רבות כל כך מסובביה: "תגידי, יש לך קוצים בישבן? למה את לא יכולה לשבת רגע אחד במקום?" הדוב, המציג עצמו כדוד ירמיהו, מזכיר לה שגם הוא זכה תמיד להערות על חוסר התארגנות בזמן ושעד היום מעירים לו שעליו להתבגר, להתייצב, להשתלב ולהתחייב. לוטס מתנחמת מהמפגש עם הדוב, שואבת עידוד מהדמיון ביניהם, נרגעת ושוקעת בשינה עמוקה, בדיוק כשאחותה מנסה להעיר אותה להתחיל בשגרת היום. הסיפור מבקש לעודד ילדים הדומים ללוטס ומרגישים שאינם מובנים, לא מצליחים לפענח את הקודים החברתיים, ולא מצליחים למצוא את מקומם ולחוש שייכות, ולהעביר להם מסר שהם אהובים ורצויים, גם אם הם שונים. האיורים תורמים לאווירה הדמיונית והמרגיעה ומשדרים חום, אהבה וקבלה.

סיפור שמטרתו לחשוף ילדים צעירים לתכני השואה באופן המותאם לרמת התפתחותם הרגשית והקוגניטיבית, מתוך הנחה כי הם נחשפים לנושא בעל כורחם דרך הצפירה, אמצעי התקשורת והשיח בבית. העלילה מתרחשת בגן ילדים וגיבוריה הם צעצועי הגן, הנפגשים עם צעצוע ישן שבא לבקרו. זהו סוס עץ בעל רגל שבורה, המספר להם שנקנה במתנה לפני שנים רבות לילדה בשם ברוניה, שחיה בפולין ואהבה אותו מאוד. יום אחד הודיעה לה אמה שעליהם לארוז מעט חפצים ולעזוב את הבית, שכן הוחלט לגרש את כל היהודים אל שכונה מוקפת חומת אבן וגדר תיל, שנקראת גטו. הסוס מתאר כיצד חייהם השתנו, כשמספר משפחות התגוררו באותו בית, ההורים יצאו מדי יום לשעות עבודה ארוכות והילדים נשארו לבדם והעסיקו עצמם במשחקים ושירים וסיפורים שחיברו. הוא עונה לשאלות הצעצועים ומתאר שהילדים רעבו למזון, סבלו מקור וממחסור בתרופות. הוא מסביר כי מי שעשה את הדברים הרעים הללו היו נאצים, שרצו להרוג את כל היהודים ללא סיבה. הסיפור מסתיים בצורה אופטימית בתיאור התארגנות של יהודים שאספו נשק ונלחמו בנאצים, יחד עם מדינות רבות שנלחמו גם הן הצליחו לנצח את הנאצים ולהענישם. הסוף הטוב כולל את

חבוק של אהבה.

גילה מצליח-ליברמן.
איורים: דני קרמן. יסוד,
2015, עמ', מנוקד.

עליית בני משפחתה של ברוניה לארץ עם ניצולים נוספים, והמשך החיים והרחבת המשפחות. סוס העץ מסביר כי ביום השואה זוכרים בכבוד ובאהבה את מי שמתו בשואה ואת אלה שסבלו וניצלו. למשמע הצפירה הצעצועים עומדים ומחבקים באהבה את סוס העץ, שהיה שייך לסבתה של הגננת. הסיפור נכתב על ידי פסיכולוגית אשר צירפה לספר דברי הסבר והנחייה. הוא משלב את סיפור השואה ואת סיפור התקומה באופן שכולל תכנים קשים, המאוזנים באווירה בטוחה ובהסברים ברורים. על פי הגדרת המחברת הסיפור מיועד לבני 5-8 ומומלץ ללוותו בתיווך וברגישות לתגובות הילדים.

גרסה מעובדת ומאוירת לסיפור התלמודי על הלל הזקן, נשיא הסנהדרין, שהיה ידוע כאיש צנוע, מאיר פנים ואהוב על הבריות, שלעולם אינו כועס. איש אחד שהרבה להתווכח ולריב, התערב עם חברו על כך שיוכל להרגיז את הלל. הוא בא לביתו של הלל בערב שבת והטריד אותו בשאלות באמצע ההכנות לשבת. הלל הפסיק את עיסוקיו שוב ושוב וענה לו בסבלנות ואף הזמין אותו להתארח בביתו לסעודת השבת. המפגש ביניהם מסתיים בהדגשת המסר המפייס: "חשוב לקבל כל אדם בסבר פנים יפות, לאהוב את הבריות ולקרבן אל התורה". הספר הוא חלק מסדרת "חכמים לקטנים", המבקשת להקנות מושגים מהמורשת היהודית ולהציג דמויות של חכמים ואת המסרים החינוכיים שלהם.

ספור הומוריסטי שעונה על השאלה איך באים ילדים לעולם, מבלי להיכנס לפרטים. הסיפור מציג מצב אבסורדי בו אם לשלושה בנים שרוצה מאוד בת קטנה, תוהה היכן תוכל למצוא בת כזו. היא מחפשת במחלקות השונות בסופרמרקט וכמובן אינה מוצאת. בניה שרואים אותה עצובה, מציעים לה לחפש בגינה, בשפת הים ובמטבח. כשהאב שב הביתה ומברר מדוע רעייתו עצובה, היא "נזכרת" שעליה להמתין בסבלנות, ובאמת לאחר תשעה חודשים נולדת למשפחה בת קטנה. האיורים מעצימים את ההומור של הטקסט בסגנונם הקריקטוריסטי.

ספר שני בסדרת "חלוצים של תרבות" שחושפת את הקוראים הצעירים לאישים שהשפיעו על חיי המדינה שבדרך. עלילת הסיפור מתרחשת בירושלים של תחילת המאה העשרים, יום לפני חג פורים. מלכה הקטנה מודאגת כיוון שאין לה תחפושת ואמה עסוקה. היא יוצאת מהבית מאוכזבת וצועדת ברחובות ירושלים, עד שהיא מגיעה לחצר מוקפת חומה ורואה איש יושב ומסתת באבן. האיש מציג את עצמו כבוריס שץ וכשהוא

אף פעם לא כועס.

תמי הלוי.
איורים: שירלי ויסמן.
ידיעות אחרונות-ספרי
חמד, 2014, 22 עמ',
מנוקד.

תינוקות לא מוצאים

בסופר.

אורנה לנדאו.
איורים: עומר הופמן.
זמורה-ביתן, 2014,
30 עמ', מנוקד.

מלכה בירושלים.

תמי שם-טוב ורחלה
זנדבנק.
איורים: אבי עופר.
כתר, 2015, 29 עמ',
מנוקד.

מחמיא לילדה על שמה, היא פורצת בבכי ומספרת שרצתה להתחפש למלכה אבל אמה לא הספיקה להכין תחפושת עבורה. בוריס שץ מציג בפניה את בניין בית המלאכה ובית הספר לאמנות "בצלאל", ואת האמנים והאמניות העובדים בתוכו. הוא מורה לאורגות להכין עבור מלכה גלימת מלכות, ולצורפים להכין כתר משובץ באבנים טובות ומושיב את מלכה מול הציירים שיציירו אותה. במהלך הסיור הוא מספר לה על המקום ומדוע נקרא בשם "בצלאל" ומזמין אותה לשוב לשם בעתיד, כתלמידה.

ספר תמונות משעשע המעביר מסר שיש להעריך ולשמוח במה שיש. לשרגא, כלב הים, נמאס משגרת חייו ומכך שהוא דומה לכל בני מינו, שנראים זהים בעיניו. יום אחד מגיעה לאי שבו הוא חי צלחת מעופפת, ומתוכה יוצא חיזור. שרגא מנצל את ההזדמנות, נכנס אל הצלחת וממריא אל כדור הארץ. על פי האירים נראה שנחת במרכז ניו יורק, שם ממתינים לו המוני אנשים וכתבים, המתעדים את האירוע. שרגא זוכה לכבוד, לתשומת לב ולהתעניינות, אבל לאחר זמן נמאס לו והוא מתגעגע לחייו הקודמים. הוא ממריא שוב באמצעות הצלחת המעופפת ושב לאנטארקטיקה, זוכה לקבלת פנים מרגשת ומאז הוא שמח בחלקו, בדרך כלל, מלבד כשהוא מרגיש שנמאס לו...

סיפור מאויר המתאר את נקודת מבטה של ילדה שממתינה במשך שנה לאביה שגויס למלחמה בווייטנאם. היא מנסה להבין על מה מדברים המבוגרים בבית וכמה זמן נמשכת שנה. כשהיא שומעת שאביה יהיה בג'ונגל, דמיונה ניצת והיא חושבת על החיות שיפגוש שם. בתקופה הראשונה האב שולח גלויות משעשעות של בעלי חיים, אך בהמשך הגלויות מפסיקות להגיע והילדה רואה בטלוויזיה תמונות של התפוצצויות ודיווחים על המלחמה. בני המשפחה מנסים להמשיך בשגרת החיים ומפנקים את הילדים במטרה להרגיעם. הילדה חשה לפעמים שקשה לה לזכור איך אביה נראה. היא מרגישה שהרבה דברים מפחידים אותה והיא דואגת לאביה: אולי הלך לאיבוד בג'ונגל, אולי לא יוכל לצאת ממנו? כאשר האב שב הביתה, הוא נראה שונה, עייף ורזה. הילדה רוצה לשתף אותו בדאגתה אליו, אבל מתקשה למצוא את המילים המתאימות, ומשליכה את רגשותיה על החתול שלה כשהיא מספרת שהחתול חשב שהאב לא יחזור. הסיפור מסתיים כפי שהתחיל, כשאבא קורא לה שירים על דרקון שלמרות שהוא תמיד פוחד, למעשה הוא האמיץ מכולם. יתכן שדווקא הסיפור המתאר תקופה ומקום מרוחקים ושונים, יאפשר לילדים בישראל לעבד את

נמאס.

גלעד סופר.

איורים: גלעד סופר.

כנרת, 2015, 36 עמ',

מנוקד.

שנה בג'ונגל.

סוזן קולינס.

איורים: ג'ימס פרוימוס.

תרגום: אירית ארב.

כנרת, 2014, 36 עמ',

מנוקד.

פחדיהם, הנובעים ממציאות החיים בארץ ומיציאת אבות וקרובי משפחה למילואים ולמלחמה.

בול, הויקינגי הקטן, נכשל כלוחם. הוא מאוכזב מכך שלא יוכל להגשים את חלומו ולהיות לוחם ומרגיש חסר ערך. לאחר שהוא מודח מהצבא, הוא מחפש עבודה שתתאים לו ומנסה את כוחו במלאכות שונות. במקום להתייאש, הוא משנן את עצת סבו: "במקום שנגמר בו מסע אחד, מתחיל מסע חדש." בול מנסה לעבוד כטבח, כדייג וכנגר אך אינו מוצא את מקומו וחושש ש"קטן שכמוני, נמוך וחלש, בחיים לא אהיה כמו כולם". בדרכו לביתו הוא מבחין בגינה מוזנחת ומחליט לנסות לשקמה. כשהוא מצליח במשימה, הוא זוכה לשבחים מאנשי הכפר וגם ממפקד צבא הוויקינגים. הוא מבין שמצא את ייעודו כגנן ומבטיח לעצמו לזכור את התהליך שעבר. הסיפור המחורז מערער על הסטראוטיפ המגדרי לפיו כל גבר נועד להיות גיבור חזק ומוכן להילחם, ומעביר מסר חשוב שלא לכולם הדבר מתאים ושעל כל אדם למצוא את ייעודו.

סיפור על אמונה תמימה ועל נתינה, המתרחש בתקופה שלאחר גירוש ספרד בעיר צפת, בה חיו רבנים חשובים. יעקובו, איש פשוט שהגיע מספרד, שומע את דרשת הרב בבית הכנסת. כיוון שאינו מבין טוב עברית, הוא מבקש מאשתו להכין שתיים עשרה חלות שיוכל להביא לבית הכנסת עבור אלוהים, שאוהב לקבל חלות מיוחדות לשבת. הוא מניח את החלות בארון הקודש ומבטיח שבשבת יבוא לבדוק אם מתנתו התקבלה. רחמים, השמש של בית הכנסת, נכנס להכין ולנקות את המקום לכבוד תפילות השבת ותוך כדי עבודתו שופך את לבו, מספר על קשיי הפרנסה שלו ומבקש שייעשה לו נס. כשהוא מוצא את החלות בארון הקודש הוא שמח מאוד ובוטוח שבקשתו התקבלה. כאשר יעקובו בא בשבת בבוקר, הוא מגלה שארון הקודש ריק ובוטוח שאלוהים הוא שאכל את כל החלות. האירועים חוזרים על עצמם מדי שבוע. לאחר שלושים שנה כשיעקובו מכניס את החלות לארון כהרגלו מדי ערב שבת, רואה אותו הרב הזקן ונוזף בו. יעקובו מספר לו את סיפורו והשניים נשארים בבית הכנסת לצפות במתרחש. הם שומעים את רחמים מודה על החלות. רבי חיים ויטל, תלמידו של האר"י, נכנס לבית הכנסת ומברך אותם על אמונתם התמימה ומזמין את יעקובו להמשיך ולאפות חלות, ולתת אותן ישירות לרחמים השמש.

בול הגדול מכולם.

יואל פלדמן.
איורים: יואל פלדמן.
אחיאסף, 2014, 48 עמ',
מנוקד.

חלות בארון הקודש.

הרב קרליבך.
איורים: גדי פולק.
דני ספרים, 2013, 31 עמ',
מנוקד.

החיים המאושרים שלי.

רוסה לגרקרנץ.
איורים: אוה אריקסון.
תרגום: דנה כספי.
טל-מאי, 2015, 138 עמ',
מנוקד.

ארץ היצירות האבודות.

ארו הימן.
איורים: מורן ברק. מטר,
2015, 61 עמ', מנוקד.

ארנב הקטיפה או: איך צעצועים נעשים אמתיים.

מרג'רי ויליאמס.
איורים: דון דיילי. תרגום:
מאירה פירון. טל-מאי
ומשכל, 2014, 55 עמ',
מנוקד.

סיפורה של דוני המתאים לשלב ראשית הקריאה העצמית, משלב טקסט רגיש ומעורר חיוך ואיורים המיטיבים לבטא את תחושותיהן של הדמויות ואת המצבים שבתוכם הן נתונות. במרכז הסיפור הילדה דוני, שמתקשה להירדם וסופרת את כל הפעמים בהן הייתה מאושרת. בתוך כך היא נזכרת גם באירועים לא נעימים שעברה. הקוראים נחשפים להתמודדויות בחייה של דוני, הכוללות את תחילת הלימודים בכיתה א', רכישת חברים חדשים, הגעגועים לאמה שנפטרה, מריבות עם ילדים בכיתה ובעיקר לצער על הפרידה מחברתה הטובה, שעוברת לגור בעיר אחרת. המעבר מחייב את דוני להסתגל למציאות החדשה, אבל בסופו של דבר נושא אתו גם אופטימיות וחברים חדשים.

לאן נעלמות היצירות שמכנים ילדים בגן ובבית הספר? שאלה זו מעסיקה את אלונה כשהיא שבה הביתה עם יצירה חדשה, ונזכרת שיצירות קודמות שהכינה בעבר נעלמו. אביה טוען ששלחו אותן למשמרת אצל סבתא, אבל בשיחה אתה קולה נשמע לאלונה שלא כרגיל. כשחבריה של אלונה מגלים שגם היצירות שלהם נעלמו, הילדים מתחילים לחשוך שמשהו מוזר מתרחש. הם משחקים בפארק ומהעצים נושרים פתקים, שמודפסות עליהם אותיות והילדים מרכיבים מהם את המשפט: ברוכים הבאים לארץ היצירות האבודות. בעזרת אלומת אור שמאירה עליהם הילדים מועברים לאותה ארץ. הם פוגשים דמויות שונות ומחפשים את היצירות שאבדו. הם מגיעים למוזיאון הלאומי ליצירות אבודות, שעל קירותיו תלויות מסגרות ריקות והמבקרים מוזמנים להשליך לתוכן חומרים שונים וליצור בעזרתם יצירות חדשות. במהלך העלילה מובעת ביקורת כלפי ההורים העסוקים שאינם פנויים עבור ילדיהם, אינם משמשים דוגמה להתנהגות נאותה ואינם דוברי אמת, וכן ביקורת ביחס לתרבות הצריכה וזיהום הסביבה בשפע של פסולת. כמו כן ישנו דיון בשאלה מהי יצירת אמנות, ומועברים מסרים לגבי מחזור ועידוד ליצירתיות, וכן מסר בדבר קבלת השונה.

תרגום ראשון לעברית לסיפור שיצא לאור לראשונה בשנת 1922 בארצות הברית, וזכה מאז לעיבודים לסרטים, הצגות וסרטי אנימציה. הסיפור המוגש לקורא הצעיר במהדורה מאוירת חגיגית עוסק באהבה ובהתקשרות. ארנב הקטיפה שניתן לילד כמתנה לחג המולד, נדחק הצדה מפני מתנות מרשימות יותר. הצעצועים המכאניים היקרים והמודרניים בעלי הדעות החדשניות בזים לו, והוא הביישן, חש פשוט וחסר חשיבות. היחיד שמתייחס אליו בחביבות הוא סוס העור הוותיק והחכם, והוא מספר

לו שאפשר להפוך לאמיתי אם זוכים להיות אהובים: "אמיתי זה לא ממה אתה עשוי, אלא משהו שקורה לך. כשילד אוהב אותך הרבה מאוד זמן, לא רק אוהב לשחק אתך אלא באמת אוהב אותך, אתה נעשה אמיתי" (עמ' 12). לילה אחד, כשהילד אינו מוצא את כלב החרסונה שישן אתו תמיד, האומנת נותנת לו את ארנב הקטיפה והילד מתרגש לישון אתו, מדבר אליו ומשחק אתו. מאז הוא ישן אתו בכל לילה ובמשך הזמן הארנב מתרפט, אבל הוא מאושר מאהבתו של הילד. ערב אחד הארנב נשכח בחוץ והאומנת נאלצת לחפש אותו שכן הילד אינו יכול להירדם בלעדיו. כשהיא מכריזה בבזו שאין הצדקה להקים מהומה כזו בגלל צעצוע, הילד מצהיר שהוא לא צעצוע, אלא אמיתי, והארנב חש שמשאלתו התמלאה. אולם כשהילד לוקח אותו החוצה בקיץ, הוא פוגש ארנבים חיים שטוענים שאינו אמיתי, והארנב נעלב מאוד. לאחר שהילד מחלים ממחלת השנית הקשה, הרופא מורה לשרוף את כל הספרים והצעצועים שאתם שיחק במיטה. האומנת אמנם מנסה להציל את ארנב הקטיפה, אבל במצוות הרופא הוא מוכנס לשק שמוטל בקצה הגינה. הילד מקבל ארנב בד חדש וכיוון שהוא נרגש מכך שהוא צפוי ללכת לים, אינו חושב על הצעצוע האהוב. ארנב הקטיפה נזכר בשעות היפות שבילה עם הילד וביום בו גילה שהוא אמיתי, ובוכה בחשבו על סופו. במקום בו נופלת דמעתו צומח פרח מסתורי ומרהיב, שמתוכו יוצאת פיית הקסם של חדר הילדים, והיא הופכת אותו לארנב אמיתי, המשתלב בחברת הארנבים שביער. הסיפור מסתיים כשהילד שגדל יוצא לשחק, ורואה שני ארנבים שמתקרבים אליו ונזכר בארנב שאהב.

ספר שני בסדרה על הילדה פוזי, המתמודדת הפעם עם קנאה ורצון בתשומת לב. פוזי אוהבת את בית הספר בו החלה ללמוד בכיתה א', את חבריה וחברותיה לכיתה ובעיקר את המורה שלה, מיס לי. היא גאה מאוד כשהמורה תולה את הציור שציירה על הלוח בכיתה. כאשר המורה מודיעה שתביא למחרת היום עוגה לכבוד יום הולדתה, פוזי וחברותיה מחליטות להכין לה מתנות. פוזי קוטפת עבורה פרחים מגינתה ומקווה שהמורה תאהב אותה יותר משאר תלמידיה. אבל כשהיא מגיעה לכיתה היא מגלה שניקי, חברתה, הביאה למורה זר פרחים גדול שקנתה בחנות, ולעומתו הפרחים שלה אינם נראים מרשימים. פוזי רבה עם ניקי ומעליבה אותה. לפיכך היא איננה נהנית כשהמורה מחלקת את העוגה שהביאה. בשובה הביתה היא מספרת לאמה על אירועי היום, ואימא מסבירה לה שניקי לא ידעה שגם היא התכוונה לתת למורה פרחים. אימא אומרת שהיא בטוחה

הנסיכה פוזי והמתנה המושלמת.

סטפני גרין.

איורים: סטפני רות סיסון.

תרגום: רונית רוקאס.

כתר וכנפיים, 2014,

85 עמ', מנוקד.

שפוּזי תמצא דרך להראות למיס לי שהיא אוהבת אותה. פּוּזי מתאמצת לחשוב על מתנה אחרת ומביאה למורה את החיפושית הקטנה שמצאה על ורד בגינה כמתנת "אחרי יום הולדת". הסיפור מסתיים בסוף טוב כשהמורה שמחה, ופּוּזי משלימה עם חברותיה.

עיבוד למעשייה "מעשה מביטחון" שסיפר רבי נחמן מברסלב, ועוסקת באמונה, יוזמה ושמחה במה שיש לך. מלך עצבוניה אינו מצליח להירדם מרוב דאגה שמא יש בממלכתו מישהו שמודאג פחות ממנו. הוא מתחפש לאיש פשוט ויוצא לשוטט ברחובות. בבית קטן ורעוע הוא מגלה איש המנגן בכינור כשחיוך גדול נסוך על פניו. המלך אינו מבין מדוע האיש שמח למרות מצבו, ונשאר לישון בביתו. לאחר שהאיש מספר לו שהוא עובד בתיקון של חפצים שבורים, המלך מחליט לנסות אותו ומוציא צו האוסר על התושבים לתת חפצים לתיקון. האיש השמח מצליח למצוא לעצמו עבודה כחוטב עצים, ולכן כשהמלך בא בלילה לביתו, הוא מוצא אותו שוב שמח ומרוצה. המלך מוציא צו חדש האוסר על אדם לחטוב עצים עבור אדם אחר, אבל גם הפעם האיש השמח מוצא לעצמו עבודה בשכר והמלך מוציא שוב צו האוסר על עבודה כזו. כשהמלך שומע שהאיש השמח מצא עבודה כחייל, הוא מצווה להביאו לפניו, יחד עם אסיר שנידון למיתה. הוא מורה לחייל להוציא את האסיר להורג, אבל האיש השמח מסרב לעשות זאת ומתפלל לאלוהים שיעשה נס, וכשישלוף את חרבו היא תהיה עשויה מעץ ולא ממתכת. המלך מבין שאם יחדל לדאוג להיות האיש הכי פחות מודאג בממלכה, יהיה מאושר יותר, והוא מצטרף לצחוקם של כל הנוכחים ומשחרר את האיש השמח.

טוב לו ושמה והמלך הרתח.

צבי איל.
איורים: אלחנן בן-אורי.
ידעות אחרונות-משכל,
2012, 60 עמ', מנוקד.

לכיתות ג'-ה'

סיפור פיוטי שעוסק בעולם הרגש של בני האדם ובדמעות, שלעתים הן דמעות צער ולעתים דמעות שמחה והתרגשות. עלילת הסיפור מתארת את מסעה של דמעה, שירדה מעינו של ילד וחולמת להגיע אל האגם המשמש כביתן של כל הדמעות בעולם. הדמעה פוגשת דמויות שונות שמדריכות אותה ומסייעות לה לפלס את דרכה. כשהיא פוגשת בדמעה נוספת, היא מספרת לה שמקורה בילד, שגילה שדג הזהב שלו מת ואמו ניסתה לנחם אותו וקנתה לו דגים חדשים. הילד הצליח לעצור את דמעותיו מלבד הדמעה הזו שזלגה מעינו. הדמעה השנייה מספרת שזלגה מעינה של אישה קשישה,

אגם הדמעות.

שירה גפן.
איורים: עינת צרפתי.
דביר, 2014, 32 עמ',
מנוקד.

שהתבוננה בנכדתה אוכלת בהנאה ובהכרת תודה את העוגה שהכינה לה. שתי הדמעות שביטאו את הרגשות האצורים בהן – עצב ואושר, זולגות אל האגם ומתערבבות עם הדמעות האחרות.

סיפור הומוריסטי ודמיוני, שבמרכזו הילד אודי, שחלה באבעבועות רוח ונשלח מבית הספר לביתו, כדי שלא ידביק את הילדים האחרים. בדרכו הביתה הוא נתקל בגמל שיושב בבית קפה ומציג עצמו בשם דבשי. מתברר שהגמל בעל כנפיים שמאוחסנות בתוך הדבשת שלו, והוא מציע לקחת את הילד לבקר בארץ האבעבועות, בה יוכל להרגיש רצוי. לאחר שהם נוחתים נחיתה אונס בארץ כלום השוממת, מופיעים עשרה גמלים שכל אחד מהם ממונה על מחלת ילדים אחרת. אודי והגמל המעופף ממשיכים במסעם, נכנסים לתוך קלידוסקופ ועוברים הרפתקאות. כשהם מצליחים להיחלץ ממנו הם מגיעים ליעדם, שם מתברר שלאודי אין עדיין די אבעבועות על מנת להתקבל בארץ האבעבועות, והגמל משיב אותו לביתו.

משפחת מכשפים עוברת לגור בשכונה בבית הידוע כרדוף רוחות דרקונים. ילדי השכונה – מכשפים ומכשפות צעירים, סקרנים להכיר אותם. הם פוגשים את עולש, המכשף הצעיר, ואת הפינגווין שלו, ומבקשים לראות את חדרו, שם הם מוצאים הוכחות שונות לקיומן של רוחות דרקונים. הם מסכמים להיפגש במטרה למצוא שיקוי שבאמצעותו יוכלו לגלות האם יש בבית רוחות רפאים. לאחר שהם קוראים בספר שיקויים וקסמים על צביעת רוחות, הם מחליטים לנסות ליצור שיקוי כזה. הם משיגים את החומרים הדרושים, מכינים את השיקוי ומצליחים לראות רוח רפאים של דרקון. הדרקון נעלב שהילדים הפכו את צבעו לסגול, ושהם מתלוננים על הסימנים שהשאיר בבית, ורוצים לסלקו, אבל אז עולש מחליט לאמץ אותו והם ממשיכים לבלות עם חבריו החדשים.

אורי, ילד בעל דמיון עשיר, מנסה להסביר למורה לתנ"ך איך לדעתו כבש דוד המלך את ירושלים מידי היבוסים. בכיתה מתחוללת מהומה ואורי נשלח אל המנהל שמשעה אותו מהלימודים ומטיל עליו לכתוב עבודת חקר בתנ"ך. אמו מציעה שיצטרף אל דודו הארכיאולוג לביקור בחפירות הארכיאולוגיות בעיר דוד. השניים מסיירים בעיר העתיקה של ירושלים ואורי שומע מדודו על ירושלים הקדומה, נופיה, האירועים ההיסטוריים שהתרחשו בה והקשר שלהם לפסוקים מהתנ"ך. בתוך כך הוא לומד גם על עבודת הארכיאולוג. אורי מנסה להבין איך באמת כבש דוד את ירושלים, הוא מעלה השערות ובודק אותן יחד עם דודו. במהלך הסיור עם דודו הוא מבקר

דבשי ואני בארץ

האבעבועות.

שפרה הורן.
איורים: אביאל בסיל.
כנרת, זמורה-ביתן, 2015,
78 עמ', מנוקד.

עולש מכשף חדש

בשכונה.

אשכר ארבל-ברייפמן.
איורים: נטליה גידה.
כנרת, 2014, 74 עמ',
מנוקד.

הרפתקה בעיר דוד.

אהרן הורביץ.
איורים: הדס חורי.
מגל"ם, המכון הגבוה
ללימודי ירושלים, 2013,
93 עמ', מנוקד.

בגן הלאומי של עיר דוד, בתצפית בית הצופה, בפיר וורן, בנקבת השילוח, בבית מיוחס, ועובר בתעלת הניקוז עד שהם מגיעים אל הכותל המערבי. באחד הימים מצטרף אל אורי יואב בן כיתתו והשניים מצטרפים אל קבוצת ארכיאולוגים, מסיירים איתם באתר החפירות ונחשפים לממצאים שהתגלו באתר. אורי שומע מדודו גם על שודדי העתיקות שחיפשו במקום אוצרות מהעולם הקדום ואז נדמה לו שאדם חשוד עוקב אחריו, אבל בהמשך מתברר שזהו תייר שרצה להשיב לו את המחברת ששכח. בהמשך הסיור, הדוד מקבל הודעה שפעמון הזהב שנמצא באותו יום בחפירות נגנב מידי החופרים. אורי ויואב נתקלים בגנבים, מצליחים להסיח את דעתם, לחטוף מהם את הפעמון ולהשיבו לארכיאולוגים. בסיפור משולבים צילומים ואיורים, שמות אתרים, מידע מעשיר אודות דמויות היסטוריות ואודות סימני הכתב העברי הקדום. הספר ערוך בפורמט אלבומי מאיר עיניים המזמין לעיין, לקרוא, ללמוד ולטייל.

תיקי תלמידת כיתה ד' היא ילדה מלאת גוף שחולמת להיות מתעמלת. אחיה מכנה אותה "בטטה" ו"דובונת", אבל היא שואבת השראה מהופ, גיבורת הסרט האהוב עליה, ילדה מלאה שהפכה למחליקה אולימפית וזכתה במדליית זהב. תיקי מצטרפת לחוג להתעמלות קרקע, מתמידה להתאמן עם שתי חברותיה הקרובות, מתגברת על התסכול ועל הלעג של זוהר, המתעמלת המצטיינת של הקבוצה, ומשפרת את ביצועיה. מאמן הקבוצה מעודד את הבנות לשמור על לכידות קבוצתית כדי להגיע להישגים משותפים, אולם לקראת השתתפותן בתחרות אזורית גובר המתח וזוהר עוזבת את הקבוצה ועוברת לקבוצה מתחרה. לאחר שתיקי נתקלת בסבה הזקן של גפן חברתה, שהיה מתעמל ידוע ולעת זקנה איבד את זכרונו וזקוק להשגחה מתמדת, מתגייסות החברות לעזרתה, מתוך התייחסות מכבדת ואוהדת לאדם הקשיש ולעברו המרשים. חברותן של הבנות ותמיכתן ההדדית באה לביטוי גם בהישגיהן בתחרות והן חוגגות במופע מיוחד שהן עורכות לכבוד יום הולדתו השמונים של הסבא של גפן. הסיפור הקצבי והקולח, נוגע בנושאים של דימוי גוף, קונפליקטים חברתיים ומשפחתיים, זקנה וידידות ועשיר במסרים רגשיים וחברתיים. האיורים המשולבים בטקסט הכתוב מושכים את העין, ותורמים לאווירת הסיפור ולהמחשת מערכות היחסים והרגשות של הדמויות.

המעודדת הסודית

של תיקי.

יונה טפר.

איורים: אלינה גורבן.

ספרית פועלים, 2015,

213 עמ'.

למרבה המזל, החלב.

ניל גיימן.
איורים: סקוטי יאנג.
תרגום: דידי חנוך.
הכורסא ומשכל, 2014,
123 עמ'.

סיפור הרפתקאות שופע הומור ודמיון פרוע, שמספר אב, שיצא לקנות חלב לארוחת הבוקר של ילדיו, כהסבר להתעכבותו הממושכת. האב מספר שביציאתו מהמכולת שמע קול מוזר מעליו וראה צלחת מעופפת ששאבה אותו לתוכה. יצורים ירקרקים דרשו ממנו להעביר להם את הבעלות על כדור הארץ. כשסירב הם איימו עליו והוא פתח את דלת יציאת החירום וקפץ אל הים, נמשה אל ספינת פיראטים, נמלט מהם בזכות פיקחותו ועלה על סולם חבלים שהושלך אליו והגיע לכדור פורח, בו פגש דינוזאורית פרופסורית בעלת מכונת זמן. הם נוחתים בג'ונגל בקרב שבט פראי שמחפש מישהו שישמש כקורבן, חולפים על פני הר געש שמאיים להתפרץ ועוברים הרפתקאות שונות, במהלכן האב מנסה להסביר ליצורים השונים שעליו לשוב הביתה לילדיו שממתנינים לחלב. בסיפורו משלב האב פרטים הקשורים לצעצועים, לספרים ולחפצים של ילדיו. כשהילדים מסרבים להאמין לו, הוא מציג בפניהם את קופסת החלב שהצליח להציל ממסעותיו, כהוכחה לאמינות סיפורו. את הסיפור מלווים רישומים משעשעים, המתארים את הדמויות הדמיוניות, המקומות וההרפתקאות שהאב עבר ומוסיפים לאווירה ההומוריסטית של הסיפור.

סיפור המתאר קשר של ידידות בין ילד ועורב, עוסק במתח בין-דורי ונושא מסרים של שלום ודו-קיום. ליעד, ילד שמתגורר בתל אביב הוא חובב ציפורים, שמתעניין במיוחד בעורבים. הוא מתיידד עם עורבני אותו הוא מאכיל על מרפסת ביתו ומגלה שהעורב יודע לדבר בשפת בני האדם. ליעד שומע ממנו כי מנהיג העורבים בארץ מסית את העורבים למרר את חיי בני האדם. עורבני מנסה להשמיע בפני העורבים גישה אחרת, המצדדת בשלום ובשיתוף פעולה. כאשר הוריו של עורבני מטילים עליו ללמד את אחיו הצעירים כיצד להשיג אוכל בעצמם, מותקפת אחותו ערבה על ידי ינשוף ועורבני מצליח להניסו בעזרת חבריו. סיפור גבורתו של עורבני נפוץ ומתפרסם ברחבי הארץ, ומעורר את קנאת העורבים ומנהיגם. העורבים הצעירים מפיצים את עמדתו של עורבני המתנגד להילחם בבני האדם, ורואה בינשופים הטורפים את אויבם האמיתי של העורבים. באביב, בעת שהעורבים ההורים מלמדים את גוזליהם לעוף, נופל גוזל אחד לאדמה ושני חתולים מתקרבים אליו. נערה צעירה מרימה אותו אל הענף ומצילה אותו. הסיפור מגיע לאזני בלאק, מנהיג העורבים, והוא מסית את העורבים ומספר להם שבני האדם שלחו את הילדה כדי לתפוס את הגוזל ולהפרידו מהוריו ומורה לעורבים לתקוף את הנערה. עורבני מתווכח

ליעד והעורבים.

אוריאל לין.
איור: איל אילת. קונטנטו
דה סמריק, 2014,
123 עמ'.

עם בלאק באסיפת העורבים וסותר את עמדתו ובתגובה, מכנס בלאק אסיפה נוספת בה הוא מציג את עורבני כתמים וחסר ניסיון. למרות זאת, מנהיגותו של עורבני מתחזקת בקרב העורבים הצעירים והם מתעופפים יחד כחבורה ומקיימים משמרות שמרתיעות את הינשופים. כשליעד נתקל בחורשה בעורב שנפצע בתקיפה שביצעו שני עורבים גדולים, האמון שלו בציפורים מתערער וכשעורבני מגיע לבקרו הוא מדבר בכעס על אכזריותם של העורבים. עורבני נפגע וטוען שבני האדם אכזריים אלה לאלה יותר מהציפורים. הוא מפסיק לבקר אצל ליעד, אבל עוקב אחריו בדרכו לבית הספר וכך מציל אותו מנשיכה של תן נגוע בכלבת. סיפור הצלתו של ליעד בידי עורבני, נפוץ בקרב העורבים ומגיע גם לאזני בלאק. המנהיג זועם על העורב שסיכן את חייו למען הצלת אדם ומזמין את עורבני למשפט. עורבני מתייצב באומץ למשפט, מודה בעובדות ומשכנע את הקהל בעמדתו. הוא זוכה באהדה ובאמון והופך למנהיג. הסיפור מעורר למעורבות חברתית, ולא קבלת סמכות המנהיגות כמובנת מאליה. לספר מצורף נספח מידע על חיי העורבים.

ספור עלייתה לארץ של ז'קלין, ילדה ילידת עיראק. העלילה מלווה את ז'קלין מימי ילדותה בבגדד, כשהייתה ישנה עם אחיותיה על מזרונים על גג הבית וחולמת על עלייה לארץ ישראל, דרך ימי הקמת המדינה והתנכלות השלטון ליהודים שהיו מעורבים בפעילות ציונית וארגון העלייה, ועד להתעקשותה של ז'קלין לעלות עם אחיה ואחיותיה, בעוד הוריהם נשארים מאחור. במהלך העלילה משולבים תיאורים של הווי החיים בעיראק, מאכלים, מנהגים ובילוי שעות הפנאי. מתואר המסע לארץ דרך איראן והשבועיים החווייתיים שבילו בטהרן עם שכנם ואחד הדודים. בהגיעם לארץ נפרדו דרכיהם של האחים שהועברו לקיבוץ בזמן שז'קלין נשלחה לבית דודים שלא הכירה. לאחר שהיא בוכה ללא הפסקה, הדודים שולחים אותה לפנימייה דתית אשכנזית, בה היא סובלת מקשיי הסתגלות, מהתנאים ומיחס התלמידים. היא נשלחת אל דודים אחרים שמעבירים אותה לפנימיית הדסים, בה נקלטה היטב והתחברה עם שתי ילדות יוצאות עיראק כמוה, ובהמשך עם ילדות נוספות. העלילה מסתיימת כאשר ההורים עולים לארץ, ז'קלין מתבגרת ומוצאת את מקומה. הסיפור המבוסס על קורות חייה של ז'קלין שליים-קרי חושף את קוראיו לפרק פחות מוכר בתולדות הפעילות הציונית והעלייה לישראל ולקשיי הקליטה של העולים.

מתחת שמיים זרועי

כוכבים.

חנה לבנה.

איורים: הילה פלג.

גוונים, 2013, 79 עמ'.

החברים של אדם.

אורה קרופיק.
דני ספרים, 2014, 157 עמ'.

אדם, תלמיד כיתה ו', בן יחיד להוריו, מתוסכל מנסיעותיו הרבות של אביו לחוץ לארץ במסגרת עבודתו. לעומתו, דניאל, חברו של אדם, מתלונן על שהוא נאלץ לעבוד עם אביו בחנות הירקות שלו, לעזור בטיפול באחיו הקטנים ולהתמודד עם המצוקה הכלכלית בביתו ועם החובות שצבר אביו. מדי פעם הוא מאבד שליטה על עצמו ומתפרץ בעצבנות בכיתה. דניאל מספר לאדם שהוריו רבו, ושאלו עזבה את הבית לאחר שהאשימה את אביו על שהוא מגיע הביתה בשעות הלילה המאוחרות. אדם תומך בחברו דניאל שמרבה להיעדר מבית הספר בשל הבעיות בין הוריו. המורה מושיבה את נוגה היפה והחכמה ליד אדם ולאחר תקרית לא נעימה השניים מתפייסים והופכים לידידים. אדם מגלה שאחותה של נוגה סובלת מקשיים ושהוריהן מטילים על נוגה לסייע בהחזרתה לכיתה לאחר שהיא נעלמה בהפסקות. הודעת המורה על הטיוח השנתי ועל הצורך בהורים מלווים מכניסה את ילדי הכיתה למתח ולבסוף אביו של דניאל מתנדב לבוא, אך מבייש את בנו בהתנהגותו. דניאל מחליט לעקוב אחרי אביו ולגלות מדוע אינו מגיע הביתה. אדם מספר על כך לנוגה והיא מזהירה אותו, אך כחבר נאמן הוא מצטרף למעקב. הבנים רואים את האב מעמיס ארגזי ירקות על מכונית הטרנזיט שלו, מתגנבים אל המכונית ונוסעים עם האב עד לפרדס, שם מחכים לו חבריו סביב שולחנות הימורים ושתייה. הילדים נתפסים ע"י אחד הבריונים שמאיים עליהם, אבל אדם מצליח להתקשר לנוגה והיא מזעיקה את המשטרה. אביו של דניאל נעצר עם חבריו ואדם לומד להעריך מחדש את הוריו. בעלילה המרכזית משולבים סיפורי משנה שעוסקים בהתייחסות אל השונה ובהכפשת ילדים באמצעות הרשת החברתית.

הספר השלישי בסדרת ספרי ההמשך לספר הידוע **הקוסם מארץ עוץ**. דורותי מפליגה עם דודה לבקר קרובי משפחה באוסטרליה. לאחר שמתרחשת סערה, היא אינה מוצאת את הדוד ורוח חזקה מעיפה אותה עם לול התרנגולות בו נאחזה, אל המים. היא אינה פוחדת לאור ניסיונה הקודם בהרפתקאות, אלא משועשעת וסקרנית לקראת הבאות. כשהיא מתעוררת משנתה היא מגלה שנסחפה אל ארץ אב הגובלת בארץ עוץ, יחד עם תרנגולת צהובה הדוברת בלשון בני אדם. השתיים נתקלות ביצורים משונים, מתמודדות עם מכשולים וסכנות ופוגשות במשלחת שיצאה מעוץ במטרה להציל את משפחת המלוכה של אב מידי מלך הנומים. דורותי זוכה לפגוש שוב את חבריה הוותיקים - איש הפח, הדחליל והאריה, ובעזרת התרנגולת החכמה בילינה היא מצליחה לשחרר את משפחת המלך

עוצמה מעוץ.

פרנק ל. באום.
איורים: ג'ון ר. ניל.
תרגום: גילי בר-הלל סמו.
עוץ, 2014, 202 עמ',
מנוקד.

שכושפה ומתוודעת לעוצמה – השליטה החדשה של עוץ. הספר מאופיין ברוח פמיניסטית ובמרכזו מספר דמויות נשיות חכמות, עצמאיות, אמיצות ומצליחות.

סיפור הומוריסטי על שלושה אחים יתומים, שאומצו על ידי סוכנת הבית של דודם העשיר, ומגלים שהדוד הוריש להם את רכושו, הכולל טירה מפוארת, מפעלים וחתול מדבר בעל כוחות קסם. חלוקת הירושה ביניהם נקבעת על ידי טבעות קסם שעוברות בירושה במשפחה, ובחרות בהם לפי אופיים. האח הבכור מאוהב בעצמו ובמראהו, האח האמצעי והעצלן מתעניין רק בצפייה במשחקי כדורגל, והאח הצעיר וטוב הלב, רובי בן העשר, סובל מהתעמרותם של אחיו הגדולים בו. האחים הגדולים זוכים בטירה ובמפעלים ואילו רובי יורש את כראמל, החתול העצלן והציני. כשהאחים מגיעים לטירה עם גברת מילה, אמם המאמצת, הם נתקלים במנהלת משק הבית, גברת בלום הקשוחה ובבתה הלנה היפה. גברת בלום חומדת את רכושם של הילדים וזוממת להעבירו לידיה. לשם כך עליה לגרום לבנים לתת את טבעות הקסם שלהם להלנה, בה הם מתאהבים. אל הטירה מגיעה ג'יין, ילדה שברחה מהמעון לילדים יתומים והיא נאספת על ידי אמם המאמצת של הבנים. בהמשך, רובי יוצא אתה חזרה לבית היתומים, כדי להשיב לה את הצמיד שנלקח ממנה על ידי מנהלת המעון הרעה. לאחר שמנהלת בית היתומים דורשת להחזיר את ג'יין למעון, מתגייסים כולם להצלתה ומסתכנים באיבוד הירושה היקרה. בסיפור המשעשע משולבים גם מסרים חינוכיים בדבר מקומו של הכסף בחיינו וחשיבותם של טוב לב, עשייה, חברות ונתינה.

הספר השלושים בסדרה על גלי, ילדה שהתפרסמה ככותבת ספרים ולומדת כעת בחטיבת הביניים. המדריך בחוג לדרמה שבו משתתפת אחותה הגדולה מזמין את גלי לכתוב מחזה על נעמי שמר, במלאות עשר שנים לפטירתה. דנה האחות מקנאת בה וגלי רוצה להיענות לאתגר אבל אינה מצליחה למצוא קצה חוט לתחילת הכתיבה. היא אוספת חומר על חייה של המשוררת ועל יצירתה וההורים שמנסים לסייע לה, מזמרים שירים של נעמי שמר. המדריך מבקש מגלי לשמור את פנייתו אליה בסוד כיוון שלא עדכן את חברי החוג, ובינתיים מצפה שתכתוב שלד של המחזה. הוא מסביר לגלי שבמחזה, בניגוד לספר, אין הקדמות ושהקהל צריך להבין מיד מי האיש הטוב, מי האיש הרע, ומהו הקונפליקט שביניהם. סבתה של גלי רוצה לעזור לה ומציעה לקחת אותה לטיול בבית העלמין בכנרת, שבו

כראמל.

ברנע-גולדברג, מאירה.
איורים: קרן מאי מטקלף.
כנרת, זמורה-ביתן, דביר,
2014, 239 עמ'.

גלי בחורשת

האקליפטוס בעקבות

נעמי שמר.

סמדר שיר.
איורים: ליאת בנימיני-
אריאל.
ידיעות אחרונות-משכל,
2014, 164 עמ'.

קבורה נעמי שמר. היא מספרת לה שחורשת האקליפטוס שמוזכרת בשיר המפורסם אינה קיימת עוד, ובזכות הסיפור הזה גלי מחליטה למקד את ההצגה סביב המאבק נגד עקירת העצים. ברקע ניסיונותיה של גלי לעמוד במשימה שלקחה על עצמה, מתוארת ההתרגשות המשפחתית לקראת הלידה הצפויה של האם. הסיפור מקרב את הקוראים אל המשוררת ואל שיריה וכן אל עולם התיאטרון.

לכיתות ו'–חט"ב

עצלים לא באו.

עטר פלג.
יד יצחק בן-צבי, סדרת
ראשונים בארץ, 2010,
163 עמ'.

סיפורם של נפתלי וחנה ווייץ, רופאים וחלוצים, שעלו לארץ ממניעים חלוציים בתחילת המאה העשרים. נפתלי, בן למשפחה מבוססת מאוקראינה וחנה, בת למשפחה יהודית מוורשה נפגשו בפרזי בזמן שלמדו שם רפואה. נפתלי שעלה ראשון בהזמנת הברון רוטשילד כדי לשמש כרופא במושבות הראשונות שהוקמו בארץ, התיישב בראש פינה וטיפל במתיישבים היהודים וגם בערבים מכפרי הגליל. לאחר שנתיים של פרידה מרעייתו ומבתם הקטנה, הצטרפה אליו חנה ועסקה גם היא בטיפול בנשים כאישה-רופאה ראשונה בארץ ישראל. יחד התמודדו עם מחלת המלריה שהפילה חללים רבים תוך סיכון חייהם ובריאותם, ועם עריצותם של פקידי הברון. במצוות הברון עברו להתגורר במושבה זיכרון יעקב, בה הקים הברון בית חולים ובית מרקחת משוכלל. במושבה שכונתה "פריז הקטנה", נחשפו למחלוקת בין האיכרים, שחששו מהשפעת התרבות הצרפתית על ילדיהם וביקשו לחנכם בחינוך לאומי עברי. הם הידקו את קשריהם עם אהרון אהרונסון, אותו הכירו בעת לימודיהם בפרזי, ובהשפעתו רשמו את בתם לאה לגן הילדים במושבה. כאשר נפתלי הוזמן לעבוד בבית החולים בירושלים, המשפחה החליפה שוב את מקום מגוריה, למרות הצער על הפרידה מהחברים שרכשו. בשל היעדרו של בית ספר לאומי שכל לימודיו מתנהלים בעברית, הושארה לאה בבית, והוריה לימדו אותה. היא התיידדה עם דבורה, בתו של אליעזר בן יהודה, אבל הוריה שהתגוררו בשכונת למחייה השפה העברית התקשו להשתלב בין המבקרים דוברי העברית בביתו. את מקומם מצאו בקרב החוג הירושלמי שהתאסף סביב "בית הספר לאמנות בצלאל" והיו שותפים בהקמת בית העם, כמרכז לתרבות לאומית. בהמשך התוודעו לאנשי קומונת הצעירים, ובהם יצחק בן-צבי ורחל ינאית, ולאירה

יאן ובתה, שהגיעו להתגורר בשכנות להם. בעקבות רצונה של לאה ללמוד בבית ספר, הקימו עם חבריהם את הגימנסיה העברית. נפתלי וחנה נאבקו במחלת הגרענת שפגעה בעיני הילדים בירושלים תוך סיכון בריאותם, כפי שעשו בכל מקום בו התגוררו ועבדו. עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה, נסגרה הגימנסיה העברית ואנשי היישוב נדרשו לאמץ נתינות תורכית. בני משפחת וויץ גורשו למצרים יחד עם יהודי יפו ותל אביב, שם המשיך נפתלי בפעילותו הציבורית ונחשף באמצעות ידידו אהרונסון, לפעילותה של מחתרת ניל". עלילת הסיפור מסתיימת עם הצהרת בלפור וכיבוש הארץ בידי הבריטים ועם חזרתם של נפתלי, חנה ובתם ממצרים. הספר פורש בפני הקוראים הצעירים פרקים מתולדות ההתיישבות הציונית בארץ, מפגיש אותם עם דמויות מרכזיות שפעלו בה, מתאר את מלחמת השפות והמאבק על חינוך לאומי ועברי, כמו גם את הוויכוחים הפוליטיים והאידיאולוגיים שהעסיקו את הישוב ואת מנהיגיו. סיפורם האישי של בני משפחת וויץ ממחיש את החיים בארץ בתחילת המאה, על ההתמודדויות, הדילמות והמחירים ששילמו העולים במעבר מהחיים העירוניים, העשירים בחיי תרבות ורוח באירופה, לחיים הכפריים, למאבק במגיפות ולכפיפות לשלטון העותמ'אני ולפקידי הברון.

חיוך.

ריינה טלגמאייר.
איורים: ריינה טלגמאייר.
צביעת האיורים: סטפני יו.
תרגום: אורנה כץ. כנרת,
2014, 213 עמ'.

ספר קומיקס המתאר את תלאותיה של נערה בתחילת גיל ההתבגרות, שנאלצת לעבור טיפולים אורתודנטיים ארוכים ליישור שיניים. בשנתה הראשונה של ריינה בחטיבת הביניים היא מתבשרת שעליה להרכיב גשר על השיניים. עד מהרה מתברר לה שזו אינה ההתמודדות המורכבת ביותר שניצבת לפניה, שכן היא מועדת בשעת ריצה ושתי שיניה הקדמיות נשברות. רופא השיניים מצליח להדביק את השן שנפלה בעזרת גבס ולמשוך את השן השנייה שנדחפה לתוך החניכיים. כך מתחיל תהליך טיפולי רב שלבים שנמשך כמה שנים ושבמהלכו על ריינה להתמודד גם עם תגובות חברותיה והתעללותן בה, ועם רעידת אדמה שמתרחשת במקום מגוריה. הסיפור כתוב ומאוייר בהומור, מתפתח בקצב מהיר, מעורר הזדהות ומזכיר שגם תקופות לא נעימות מסתיימות, ושמחוויות כואבות ניתן לצמוח ולהתחזק.

תחת צל אפל.

דורית אורגד.
הקיבוץ המאוחד, 2014,
423 עמ'.

סיפור התמודדותו של מישה עם הקשיים והמשברים שפוקדים אותו ואת משפחתו, נועד להעביר לקוראים מסר אופטימי ומחזק. מישה, תלמיד כיתה ח', בתחילת הסיפור, הוא בן יחיד להוריו, שעלו מרוסיה. אביו העבריין שהשתחרר מהכלא, מטיל אימה עליו ועל אמו ודורש ממישה להתאמן

בריצה ולחשל את עצמו כדי שיוכל להתגונן בעת הצורך. האם מפרנסת אותם מעבודתה כמלצרית, אך האב מבזבז את הכסף על שתייה וסיגריות. בזכות מפגש מקרי בשוק, עם פרופסור קשיש שמישה עוזר לו, הוא זוכה בעבודה בביתו ומרוויח כסף לצרכיו. המצב בבית מידרדר, האב מכה את האם והיא מתמכרת לסמים. הם נאלצים לעזוב את הדירה בה הם גרים בירושלים ועוברים לגור בדירה נטושה בנתניה בתמיכת חבריו העבריינים של האב, שמחזירים אותו לחיי הפשע ומספקים לו ולאמו של מישה סמים. מישה מצליח בלימודיו ומסתיר את מצוקתו. מיקה, בת כיתתו, שאומצה בילדותה, מחליטה שמישה הוא אחיה האבוד בשל העובדה שלשניהם שיער ג'ינג'י. בין השניים מתפתחת ידידות הדוקה וביתה הופך לביתו השני. מצבם של הוריו של מישה ממשיך להידרדר, האב נעלם לאחר שהשתתף בשוד אלים, והאם מועברת לבית חולים לחולי נפש. סבתו של מישה, אותה לא הכיר בעבר, שולחת ידד שלה לעקוב אחר מישה ולברר את מצבו ובהמשך יוצרת אתו קשר ותומכת בו. מישה עובר לגור בירושלים אצל הפרופסור הזקן, שזקוק לעזרתו מאחר שבנו חבר לכת חרדית קיצונית בקנדה. מישה מתמודד עם המעברים, הפרידות מחבריו והדאגות להוריו, תוך שהוא מתאמץ להסתיר את הפרטים מבני גילו, עובד וחוסך כסף, מתרכז בלימודיו, ואף רוכש חבר טוב וחברה, שמקבלת אותו באהבה ואינה נרתעת מסיפור משפחתו, אותו הוא חולק אתה בהדרגה.

סיפור של התבגרות, התמודדות עם אובדן ועם קונפליקטים במשפחה, שלמרות תכניו הטעונים, הוא אופטימי ומושך לקריאה. בלו בת ה-13 כותבת יומן ומתעדת את חייה המורכבים במצלמת וידאו. אחותה התאומה נהרגה בתאונה שלוש שנים קודם לכן והוריה, שהתקשו להכיל את האובדן, השקיעו עצמם בעבודותיהם הדורשות נסיעות וריחוק מהבית. הם שוכרים סטודנט צעיר שגם הוא איבד את משפחתו, שימלא את מקומם בטיפול ובהשגחה על הילדים, שכל אחד מהם מגיב בדרכו על האירועים הקשים. בלו מתגעגעת לאחותה המתה וסובלת מבידוד חברתי בבית הספר. את בדידותה מפר ג'וס, נער יוצא דופן שמגיע לגור בשכונתה, מגלה בה עניין והופך לידידה הקרוב, ולראשון עמו היא חולקת את רגשותיה ואת הגעגועים לאחותה. במהלך חופשת הקיץ נשלחים בלו ואחיה לסבתם בכפר, ועוברים חוויות שונות שיוזמת הסבתא הנמרצת. בשובם מתרחש הקונפליקט המרכזי של העלילה כשאחותה הבכורה, המתבגרת והמרדנית של בלו מפתה את ג'וס, הופכת לבת זוגו ומותירה את בלו נבגדת ופגועה.

אחרי אייריס.

נטשה פארנט.

תרגום: יעל אכמון.

כנרת, זמורה-ביתן, סדרת

סיפור מהעולם האמיתי,

2014, 223 עמ'.

זורן הסטודנט משתף את בלו בסיפורו כפליט מהמלחמה בבוסניה ומעודד אותה, אבל בלו מייחלת שהוריה יבינו אותה כפי שזורן מבין. הסיפור מסתיים בשיחה בין האחים על האחות שנהרגה, בהתקרבות של בל לדיד שמחזר אחריה ובפיוס משפחתי.

חייה של טל משתנים כשהוריה מודיעים לה שהמשפחה חוזרת לגור ברמת השרון, לאחר שש שנים בהן גרו בבסיס צבאי בדרום, בו אביה שירת כמפקד. המעבר מציב את טל מול חברת מתבגרים שמתנהלת על פי קודים חברתיים שונים מאלו שהכירה. הבנות מתלבשות בבגדים צמודים וסקסיים, עסוקות בקניית מותגים, והמידע החברתי מועבר באמצעות הטלפונים הניידים והרשתות החברתיות. טל מתקבלת על ידי שתי חברותיה מילדות, שמסייעות לה להשתלב מחדש. חיזורו של שון יפה התואר, תלמיד שכבה בוגרת יותר, מחמיא לה ולאחר שהוא מנשק אותה היא מרגישה שהיא מוכנה לעשות בשבילו הכול ומתרחקת מחברותיה. אחרי שאביה רואה אותה בבית הספר בלבוש חשוף ואיפור כבד, ההורים מענישים אותה ואוסרים עליה לצאת מהבית, והיא נאלצת להודיע לשון שלא תוכל לבוא אתו למסיבה, אליה הזמין אותה כבת זוגו. שון המאוכזב מבקש שתשלח לו תמונה מיוחדת שתביע את רגשותיה כלפיו. למרות שבקשתו אינה נראית לה, היא מצלמת את גופה החשוף ושולחת לו את התמונות. להפתעתה, בשובה לבית הספר ביום ראשון, היא מגלה שהתמונות הופצו בתפוצה רחבה ושאר אחד מחבריה אינו מדבר אתה. לאחר כמה ימי מחלה היא בורחת לבסיס בו גדלה ומשתפת את רועי, ידידה הטוב, באירועים שעברה. רועי מחזק אותה ואומר לה שלא תתבייש בעצמה, שכן נוצלה בשל היותה חדשה ושעל בני כיתתה להתבייש במעשיהם. ההורים באים לקחת אותה מהבסיס לאחר ששמעו על התמונות מעדן חברתה, ומבטיחים לעמוד לצדה. הם הולכים אתה לשיחה בבית הספר בהשתתפות המחנכת, המנהלת והיועצת ולאחריה היא שבה ללימודים. בסיום הספר טל מודה בטעותה, והקוראים לומדים שיעור חשוב באסרטיביות, ובהתנהגות זהירה במרחב האינטרנטי וברשתות החברתיות.

פרשת ילדי תימן האבודים נחשפת בפני הקוראים באמצעות סיפורו של צבי, תלמיד כיתה ח', שעלה עם הוריו לארץ מארצות הברית. עלילת הספר מתרחשת בסוף שנות השישים במרכז הארץ. הוריו של צבי, שכילד נקרא הירש, עוזבים את ביתם המרווח בלוס אנג'לס לאחר תקרית אנטישמית, בה הוצת המפעל שלהם. צבי כועס על המעבר הכפוי אבל

סלפי אחד יותר מדי.

דנה אבירם.

רימונים, 2015, 276 עמ'.

תעלומת העיניים

השחורות-כחולות.

אלכס פז-גולדמן.

איורים: מישל קישקה.

כנרת, זמורה-ביתן, 2014,

263 עמ'.

נכנע ללחץ אביו ויוצא לקייטנה לילדים עולים, שם הוא מתיידד עם מוטי, נער בן גילו שהוריו מסוכסכים. בסיום הקייטנה מתברר לו שהוריו העתיקו שוב את מקום מגוריהם מתל אביב לרמת עמידר, ועליו להסתגל שוב לבית ספר חדש. המורה מושיבה אותו ליד אורית, נערה שחומת עור ושיער מקורזל שמתנכרת לו תקופה ארוכה, עד שהוא עוזר לה במבחן בחשבון. בביתה של אורית הוא מתוודע לאמה שלוקה מדי פעם בהתמוטטות נפשית ומתאשפזת, בשל הטראומה שנגרמה לה שנים קודם לכן, כאשר בנה הקטן נעלם מבית חולים בו אושפז. האם מסרבת לקבל את ההסבר הרשמי שניתן לה, לפיו הילד מת, ובהמשך מתברר שאביו של מוטי כתב בשמה בעבר מכתב לראשי המדינה בדרישה לחקור את הנושא. במשך הזמן נתקל צבי בפרטים שונים שמעוררים את בו את החשד שהוריו מעורבים במעשה לא חוקי, הקשור בו ובילדותו. כשמגיע לבית הוריה של אורית צו גיוס על שם הבן הנעדר, האם לוקה שוב בהתקף וצבי ומוטי מתגייסים לעזרת חברתם. הם מצליחים להגיע לארכיון בית החולים בו היה האח מאושפז ותוך שהם מסכנים את חייהם מצליחים להוציא את תיקו, ומגלים בו תעודת פטירה מזויפת. מוטי נעצר ומועבר למוסד סגור על ידי אותה פקידת סעד, שהייתה מעורבת גם במסירתו של האח לאימוץ ואינה מעוניינת בחשיפת הדברים. בסיום הסיפור צבי מגלה שהוריו אימצו אותו לאחר שהגיעו לאמריקה כפליטים ממלחמת העולם השניה ושמעו על רב שעוזר לאמץ תינוקות יהודים מישראל. הם הגיעו לארץ ובחרו בו בבית תינוקות שהיה ליד בית החולים, והעובדת הסוציאלית סיפרה להם שהוא ננטש על ידי אמו התימנייה שנעלמה. לאחר שצבי מתוודע לשורשיו, הוריו מסבירים לו שנתקלו בכתבה בעיתון על ילדים תימניים שנחטפו ונמכרו באמריקה, חששו שיואשמו בחטיפה ולכן עסקו בשחזור מסמכי האימוץ מבית המשפט.

לחטיבה העליונה

בודדים בשנחאי.

אורית עוזיאל.
הקיבוץ המאוחד-ספרית
פועלים, סדרת צעירים,
2014, 187 עמ'.

סיפורם של אריקה ואחיה תיארו שמגיעים לשנחאי בשנת 1939, ממחיש ומחייה את חיי הפליטים היהודיים, שעזבו את גרמניה בעקבות ליל הבדולח אל המקום היחיד בו יכלו למצוא מקלט, ללא אשרת כניסה. אמם של אריקה בת ה-17 ותיאו בן ה-15 מצליחה להשיג שני כרטיסים להפלגה באנייה ובלית ברירה שולחת את שני ילדיה בתקווה שתוכל להצטרף אליהם בהמשך. באנייה הם מתיידדים עם וולטר והוריו העשירים, עם כמה

זוגות נוספים וגם עם מקס, צעיר אמיד ששוחרר ממאסר במחנה הריכוז זקסנהאוזן. בהגיעם אל חופי סין, הם מובלים יחד עם הפליטים האחרים אל רובע העוני הונגקיו שנהרס במלחמת סין-יפן. אריקה ותיאו מסתגלים לחייהם החדשים, מוצאים עבודה, עוזרים לחבריהם היהודים ומתמודדים עם עוני, רעב, מחלות וגופות מתים שמוטלות ברחובות. במסיבה שעורך וולטר, ידידם מהאנייה, שחי באזור האמיד, אריקה פוגשת שוב במקס, שמנגן בפסנתר בבר של המלון ומחזר אחריה. לאכזבתה של אריקה הקשר ביניהם אינו נשמר והיא סבורה שהסיבה לכך קשורה במוצאו של מקס ממשפחה בעלת נכסים. לאחר עזיבתם של הכוחות האמריקאים והבריטים והצטרפותה של יפן למלחמה כבעלת ברית של הגרמנים, חיי המקומיים והפליטים נעשים קשים ומסוכנים יותר. אריקה ותיאו נאבקים לשרוד ותומכים זה בזה, תוך גילויי נאמנות, אומץ ועזרה לשכניהם היהודים, שהופכים עבורם למשפחה. מפעם לפעם אריקה נתקלת במקס שמתגורר במושבה הבינלאומית והוא מעורר בה רגשות ותקוות בזכות החום והאכפתיות שהוא מפגין כלפיה, אך בכל פעם הקשר נקטע. עלילת הסיפור מתרחשת על רקע האירועים ההיסטוריים של התקופה, והקורא נחשף למידע רב בנוגע למלחמה, למצב היהודים, ליחסי הכוחות המשתנים, לחיים בשנחאי ולאיום מצד יפן. בחלוף שש שנים המלחמה מסתיימת ומגיעות הבשורות הקשות על מה שהתרחש בגרמניה. אריקה מקבלת הצעת נישואין ממקס, ששמר עליה ללא ידיעתה ואף הציל את חייה כשהותקפה בידי חייל יפני. מקס מתוודה שלאחר שחרורו מהמחנה שאף להקדיש את חייו לנקמה בנאצים, אך הבין שעליו לבחור בחיים ובאהבה. אריקה נענית ובני הזוג מצטרפים לתיאו ומחליטים לעלות לארץ ישראל ולבנות את חייהם במקום בו לא ייחשבו עוד לזרים.

דמותה של סטפה וילצ'נסקה, שניהלה יחד עם יאנוש קורצ'ק את בית היתומים היהודי בוורשה במשך 27 שנים, מתוארת בספר באמצעות סיפור אהבתה הנכזבת לרופא שהקדיש את חייו לעבודתו הציבורית ולכתביה. העלילה הנעה בין תקופות זמן שונות, משלבת בין סיפורה של נטע, תלמידת תיכון המתכווננת לנסיעה לפולין מטעם בית הספר, ובין חייה של סטפה בפולין ומכתבים שכתבה. סבתה של נטע המבקשת להצטרף לנסיעתה של נכדתה חושפת בפניה את הקשר הקרוב שהיה בין אמה פניה לבין סטפה, באמצעות קטעי היומנים והמכתבים שכתבה סטפה לחברתה. נטע שאינה זוכה לתשומת הלב לה קיוותה מעומר, בן גילה, מזדהה עם כאבה של

סטפה אהובתי או מפגש אחד ושלוש פרידות.

עמלה עינת.

איורים: נועה רוזנק קלנר.
הוצאה גלילית, 2015,
138 עמ'.

סטפה, שבעקבות מפגש עם קורצ'אק עזבה את לימודיה והקדישה עצמה לניהול בית היתומים. העלילה מתארת את דמותה הנוקשה של סטפה, את מסירותה לילדים היתומים ואת מאמציה לגייס תרומות ולשפר את איכות חייהם. כמו כן מתוארים ביקורים בארץ, ניסיונה להיקלט בקיבוץ ובעבודה החינוכית וחזרתה לפולין בעיצומה של המלחמה, על פי קריאתו של קורצ'אק, אותה פירשה כהבעת אהבה. הסיפור מבקש לתקן אי צדק היסטורי ולהעניק לסטפה את המעמד לו היא ראויה, כמי שניהלה את בית היתומים וכמי שהלכה עם הילדים אל מותם במסעם האחרון לטרבלינקה. לקראת סיומו של סיפור המסגרת, המתרחש בהווה, מבקרות נטע וסבתה בבית היתומים בפולין ושומעות ממנהלת המקום הנוכחית אודות סטפה. הספר מבוסס על עובדות היסטוריות שנאספו ממכתביה ויומניה של סטפה, משיחות עם חוקרים ויתומים שחיו במוסד, ממכתבי ילדים וממסמכים המצויים בארכיון עין חרוד, במוזיאון "לוחמי הגטאות", וכן במוזיאון ע"ש קורצ'אק בוורשה.

ספרה של הסופרת הידועה אמילי ג'נקינס, שבחרה לפרסם את הספר בשם עט, עוסק בצביעות, בהעמדת פנים ובקונפליקטים בקרב משפחה עשירה בארצות הברית. ילדיהן של שלוש אחיות נפגשים בכל קיץ באי של סבם העשיר ומבלים יחד את החופשה. המספרת, קיידית בת השמונה-עשרה, מתארת במבט לאחור את שלושת הקיצים האחרונים, לאחר שאביה עזב את הבית ונפרד מאמה בטענה שאינו יכול להמשיך ולהיות חלק מהמשפחה. בקיץ הראשון לאחר עזיבתו, בהיותה בת 15, היא מתאהבת בגאט, נער ממוצא הודי, שהוא אחיינו של בן הזוג של דודתה. הסב אינו מרוצה מן הקשר הנרקם ביניהם כשם שהוא מסתייג מהזוגיות של בתו, עם גבר שמוצאו אינדיאני. גאט המתבגר מעורר את מודעותם של קיידית ובני דודיה לשאלות של גזענות, הדרת האחר ועוני, ובהדרגה נפקחות עיניהם להבין את המאבק שמנהלות אימהותיהן על תשומת לבו של הסב ועל הירושה הגדולה. קיידית היא הנכדה הבכורה, אך היא אינה מצליחה לעמוד בציפיות שהסב תולה בה. היא מכנה את עצמה ואת ג'וני ומירן בני דודיה ואת גאט – "השקרנים". כתיבת זיכרונותיה מהקיץ בו הייתה בת חמש-עשרה נועדה לסייע לה לפענח את תעלומת סיומו של אותו הקיץ, בו נמצאה לבדה בחוף, לאחר שראשה נחבט בסלע. מאז הייתה שרויה בדיכאון, זיכרון פרטי הקיץ ההוא נמחק, והיא נזקקה לתרופות. חלקו האחרון של הספר קשה רגשית ומביא להבנה מחודשת של האירועים. קיידית נזכרת בהדרגה

היינו שקרנים.

א. לוקהארט.

תרגום: שרון פרמינגר.
ידיעות אחרונות-משכל,
2014, 283 עמ'.

במעשה המזעזע שהייתה שותפה לו ונחשפת לטראומה ולאובדן המכאיב, שבעטיים איבדה את זיכרונה. כרומן התבגרות זהו ספר מרתק לקריאה, מעורר מחשבה ומשקף את נקודת מבטם ותחושותיהם של מתבגרים. עם זאת, סיומו מעלה שאלות לגבי התאמתו לקריאתם של בני נוער ולגבי המסרים שהוא נושא.

רומן עתידני ומעורר מחשבה שבמרכזו נערה בת 17 שמתעוררת אחרי שנה בה הייתה שרויה בתרדמת. היא אינה זוכרת כל פרט מעברה, אינה מזהה את הבית אליו הביאו אותה הוריה ולומדת להכיר מחדש אותם ואת סבתה שמסתייגת ממנה. הוריה מציעים לה לצפות בסרטים שצילמו לאורך חייה כדי לעורר את זיכרונה, אבל הצפייה מעוררת בה שאלות מטרידות ועם הזמן היא מבינה שההורים מסתירים ממנה מידע מהותי. ג'נה מנסה להיזכר בתאונה שבה נפגעה, בחבריה הקודמים ובמי שהייתה, אבל מגלה שהיא זוכרת מעט מאוד. למרות שהוריה מעדיפים לגונן עליה ולבודד אותה, היא דורשת שירשמו אותה לבית ספר, שם מתברר לה שלכל התלמידים ישנם סודות וזיכרונות כואבים ושהיא חיה בחברה שעברה טראומה גדולה. בהדרגה ג'נה מגלה שנפגעה בתאונה באופן אנוש ושהטיפול בה היה כרוך בשחזור חלקי גוף ומוח. עוד היא מגלה שאביה המדען היה מעורב בהליך השחזור, האסור על פי החוק. היא עוברת תהליך מתמשך של גילוי עצמי וגיבוש זהות אישית, משפחתית וחברתית. למרות שהיא יוצרת קשר רגשי קרוב עם אחד הנערים מבית הספר, ג'נה מתלבטת האם היא עדיין אנושית. הקוראים נחשפים יחד אתה לשאלות של אתיקה רפואית, ביו-טכנולוגיה, ניסויים בבני אדם, וכן לסוגיית גבול הזכות של הורים לקבוע את ההליכים הרפואיים שיבוצעו בגוף ילדיהם שנפגעו.

רומן מתח דיסטופי המתרחש במתחם מבודד ומוקף חומות אבן המכונה "קרחת". תומס, גיבור הסיפור, מתעורר במעלית שמביאה אותו למקום כשאינו זוכר את הוריו ואת עברו וגם לא את אופן הגעתו למקום. הוא מוצא את עצמו בחברת נערים, שבדומה לו אינם יודעים כיצד הגיעו אל ה"קרחת". בכל בוקר נפתחות בחומה דלתות אבן עצומות שמובילות אל מבוכ ובכל לילה הדלתות ננעלות. המעלית מספקת לנערים מצרכי מזון ושתיה ואחת לשלושים יום נשלח בה נער נוסף. הנערים מאמינים שהדרך חזרה לעולם עוברת במבוכ והם שולחים לתוכו מדי יום "רצים", שחייבים להספיק לשוב לפני השקיעה בשל איום המפלצות האורבות שם בלילה. היצורים המאיימים, המכונים "מאמללים", ידועים בעקיצתם הקטלנית.

להעריץ את ג'נה פוקס.

מרי א. פירסון.
תרגום: מאירה פירון.
משכל וטל-מאי, 2015,
287 עמ'.

הרץ במבוך.

ג'יימס דשנר.
תרגום: דבי אילון.
הקיבוץ המאוחד, 2013,
364 עמ'.

תומס משתלב בין הנערים וזוכה לאהדתם, מלבד גאלי וחבורתו שמתנהגים כלפיו בעוינות ובחשדנות. כאשר שניים מהחברים נלכדים בלילה במבוך, מחליט תומס לצאת להצילם. בבוקר הוא שב ל"קרחת" לאחר ששרד עם חבריו במבוך, הציל את החבר שנעקץ והרג "מאמלל", אך גאליס נחוש להעניש אותו על הפרת הכללים. תומס ומינהו, מנהיג ה"רצים", שגילו כי המפלצות בהן נלחמו נבלעו בחור מסתורי, מחליטים לשוב למבוך במחשבה שגילו קצה חוט שיוביל אותם ליציאה ממנו. בשובם, המעלית מביאה לראשונה נערה והיא אוחזת פתק ובו כתוב שהיא האחרונה שתגיע למקום. בואה יוצר מתח רב ומעורר בתומס זיכרון עמום שהוא מנסה לפענח. בעזרת הנערה תרזה מרכיבים תומס וחבריו את הצופן של המבוך, נכנסים לחור של ה"מאמללים" ונאבקים בהם, בעוד גאלי וחבריו רואים בהם בוגדים. תומס מתגלה כמנהיג אמיץ ויצירתי וכחבר נאמן, המוכן להקריב את עצמו למען הכלל. הספר הוא ראשון בטרילוגיה ובסיומו הנערים מגלים שעמדו בניסוי שתוכנן על ידי המנהיגים ובחן את יכולת ההישרדות שלהם, ושעליהם לעבור שלב נוסף בניסוי.